

Právní regulace místních poplatků

Štěpánka Cmajdálková

Bakalářská práce
2010

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Štěpánka CMAJDÁLKOVÁ**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Právní regulace místních poplatků**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vymezte pojem místní poplatek a uveďte prameny právní úpravy tohoto institutu.
- Definujte jednotlivé místní poplatky, charakterizujte jejich funkci a analyzujte právní zakotvení.
- Na základě získaných poznatků zhodnoťte stávající právní úpravu a formulujte návrhy de lege ferenda.

II. Praktická část

- Provedte rozbor obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích dotčených obcí a navrhněte jejich změny v návaznosti na změnu zákona o místních poplatcích.
- Analyzujte uplatňování obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích a ze získaných informací vyvodte závěry pro zlepšení jejich realizace.

Závěr

Rozsah práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] BAKEŠ, M. a kol. Finanční právo. 3. vyd. Praha: C.H.Beck, 2003. 721 s. ISBN 80-7179-667-0.
[2] JIRÁSKOVÁ, Z., ŠNEBERKOVÁ, A. Místní poplatky v praxi. 3. vyd. Praha: Ivana Hexnerová – Bova Polygon, 2004. 156 s. ISBN 80-7273-099-1.
[3] KOPECKÝ, M. Právní postavení obcí. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, 1998. 272 s. ISBN 80-85963-73-6.
[4] PELC, V. Místní poplatky. 3. vyd. Praha: C.H.Beck, 2008. 303 s. ISBN 978-80-7201-691-4.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **6. dubna 2010**
Termín odevzdání bakalářské práce: **21. května 2010**

Ve Zlíně dne 6. dubna 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 21.5.2010

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá právní úpravou místních poplatků a upozorňuje na změny v zákoně o místních poplatcích, které nastanou od 1.1.2011 v souvislosti s účinností nového daňového řádu. Teoretická část objasňuje základní pojmy, prameny právní úpravy a popisuje místní poplatky. V praktické části je provedena analýza obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích ve vybraných obcích, se zaměřením na ohlašovací povinnost a osvobození a úlevy od poplatků a je porovnán podíl příjmů z místních poplatků na daňových příjmech obcí.

Klíčová slova:

Místní poplatky, zákon o místních poplatcích, obecně závazná vyhláška, ohlašovací povinnost, osvobození a úlevy od poplatků

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with legal regulation of the local fees. It also points out the changes in the Local Fees Act which will come into effect on January 1st 2011, in relation to the introducing of the new tax code. The theoretical part explains the basic vocabulary, the sources of legal regulation and specifies local fees. The practical part includes the analysis of generally obligatory regulations of the local fees in chosen municipalities with the focus on duty to report and exemption and easement from fees. It also compares the proportion of the income from local fees on tax revenues of the municipalities.

Keywords:

local fees, Local Fees Act, generally obligatory regulation, duty to report, exemption and easement from fees

Děkuji JUDr. Janě Jurníkové Ph.D. za cenné rady a podněty k mé bakalářské práci. Děkuji také všem obcím, které mně poskytly údaje ke zpracování praktické části této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	12
1.1 EKONOMICKÁ SAMOSTATNOST OBCE.....	14
2 ZÁKLADNÍ PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY MÍSTNÍCH POPLATKŮ	16
2.1 ZÁKON O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH	16
2.2 ZÁKLADNÍ TERMINOLOGIE.....	17
2.2.1 Pojmy místní poplatek a daň	17
2.2.2 Poplatkové prvky.....	18
2.3 MÍSTNÍ POPLATKY	19
2.3.1 Poplatek ze psů.....	20
2.3.2 Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt.....	21
2.3.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství.....	23
2.3.4 Poplatek ze vstupného.....	25
2.3.5 Poplatek z ubytovací kapacity	26
2.3.6 Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	28
2.3.7 Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj.....	29
2.3.8 Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	30
2.3.9 Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.....	33
2.4 OSVOBOZENÍ A ÚLEVY OD MÍSTNÍCH POPLATKŮ	35
2.5 NÁSLEDKY NEZAPLACENÍ POPLATKU VČAS A VE SPRÁVNÉ VÝŠI.....	37
2.6 PREKLUZE A PROMLČENÍ MÍSTNÍHO POPLATKU	37
3 ŘÍZENÍ VE VĚCECH MÍSTNÍCH POPLATKŮ	39
4 ZAVEDENÍ MÍSTNÍCH POPLATKŮ V OBCI	41
II PRAKTICKÁ ČÁST	43
5 CHARAKTERISTIKA SPRÁVNÍHO OBVODU ORP VALAŠSKÉ KLOBOUKY	44
6 ROZBOR OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK	45
6.1 ÚPRAVA OHLAŠOVACÍ POVINNOSTI KE VZNIKU A ZÁNIKU POPLATKOVÉ POVINNOSTI	45
6.2 OSVOBOZENÍ A ÚLEVY OD POPLATKŮ	50
7 UPLATŇOVÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH	58

7.1	SAZBY MÍSTNÍCH POPLATKŮ	59
7.2	PODÍL MÍSTNÍCH POPLATKŮ NA PŘÍJMECH OBCÍ	61
7.3	POKRYTÍ NÁKLADŮ NA LIKVIDACI SMĚSNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU PŘÍJMY Z MÍSTNÍHO POPLATKU	62
	ZÁVĚR	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	67
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	71
	SEZNAM TABULEK.....	73

ÚVOD

Jedním z předpokladů fungování územní samosprávy je její alespoň částečná ekonomická samostatnost, tj. nezávislost na finančních prostředcích státu. Na základě zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), mohou obce zavést místní poplatky tímto zákonem taxativně určené. Poplatky mají fakultativní povahu a povinnými se pro občany obce stávají až jejich zavedením obecně závaznou vyhláškou. O tom, jaké místní poplatky a v jaké výši budou v obci zavedeny, rozhoduje zastupitelstvo obce, jemuž byla zákonem č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů, svěřena pravomoc k vydávání obecně závazných vyhlášek. Místní poplatky mají povahu místních daní a jsou více či méně významným zdrojem daňových příjmů obce, čímž přispívají k její ekonomické samostatnosti.

Pracuji na městském úřadě, kde mou pracovní náplní je správa místních poplatků. Rozhodla jsem se proto zpracovat bakalářskou práci na toto téma, konkrétně chci zjistit, jak možnosti zavést místní poplatky využilo 20 obcí správního obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky, jak významně se příjmy z místních poplatků podílejí na daňových příjmech obcí a do jaké míry pokrývají příjmy z místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění a využívání komunálních odpadů náklady na likvidaci směsného komunálního odpadu. Podrobněji se zaměřím na obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích v jednotlivých obcích. Provedu jejich rozbor, porovnání a navrhu změnu některých jejich ustanovení. Důvodem pro navržení změn OZV je skutečnost, že od 1.1.2011 nabude účinnosti zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu. Správa místních poplatků úzce souvisí se správou daní, proto tento zákon mění i některá ustanovení zákona o místních poplatcích a tyto změny se následně odrazí i v obecně závazných vyhláškách.

Pro získání potřebných dat ke zpracování bakalářské práce jsem provedla u všech obcí dotazníkové šetření, vyžádala jsem si zaslání obecně závazných vyhlášek, kterými jsou místní poplatky v dotčených obcích zavedeny, a provedla jsem jejich srovnání. Pro zjištění změn, které přinese výše citovaný zákon, bylo nutné provést analýzu právních textů týkajících se správy místních poplatků.

Tato bakalářská práce byla zpracována ke dni 31.3.2010.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

Územní samospráva je jednou z větví veřejné správy. Veřejná správa je chápána jako soubor procesů, které řídí, regulují a vykonávají specifické instituce za účelem správy věcí veřejných. Za veřejnou věc je považováno vše, co se týká každého člověka jako člena společnosti. Druhou částí veřejné správy je státní správa.¹

Územní samospráva vyjadřuje právo občanů žijících na určitém území samostatně spravovat své záležitosti v rozsahu vymezeném ústavou a zákony. Při výkonu veřejné správy se uplatňuje v samosprávě autonomie rozhodování, která může být omezena pouze zákonem, stát může do činnosti samosprávy zasahovat pouze na základě zákona a za účelem respektování zákonů. V samosprávě neplatí vertikální hierarchie, orgány samosprávy nejsou podřízeny ani orgánům státu, ani orgánům vyšší samosprávy. V organizaci samosprávy převládá kolegiální rozhodování. Základní samosprávný orgán (zastupitelstvo) je vždy ustavován volbou, ostatní orgány samosprávy se od něj odvozují.²

Územní samosprávu v České republice tvoří obce jako základní územní samosprávné celky a kraje jako vyšší územní samosprávné celky.

Současné postavení obce je charakterizováno tak, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec dále pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.³

Podstatou obce jako subjektu místní samosprávy je vzájemné propojení 4 aspektů, kterými jsou občané obce, vlastní území, vystupování v právních vztazích svým jménem a

¹ NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva ČR*. 1. vyd. Praha: CEVRO institut, 2007. 70 s. ISBN 80-86816-22-2

² BAROŠ, Lubomír, et al. *Reforma veřejné správy v České republice*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2003. 64 s. ISBN 80-239-0025-3

³ KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4

v neposlední řadě ekonomický aspekt obce, který znamená, že každá obec je vybavena jistou mírou ekonomické samostatnosti, samostatně hospodaří s vlastním majetkem a finančními zdroji podle vlastního rozpočtu.⁴

K ekonomické samostatnosti obce mohou do určité míry přispívat i příjmy z místních poplatků. Každá obec je zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, zmocněna k zavedení místních poplatků obecně závaznou vyhláškou.

Souhrn práv a povinností, které jsou obci právním řádem stanoveny k plnění jejich úkolů se označuje jako působnost obce. Působnost má svoji dimenzi **místní** neboli územní, tzn. obec vykonává svou působnost v rámci určitého území, a **věcnou**, tzn. obsahovou – tato dimenze určuje okruh společenských vztahů, v nichž je působnost vykonávána.⁵

V případě obcí i krajů se dále rozlišuje **působnost samostatná a přenesená**. Do samostatné působnosti patří záležitosti, jejichž projednávání a řešení náleží obci jako veřejnoprávní korporaci odlišné od státu. Obec tyto záležitosti vykonává vlastním jménem a na vlastní odpovědnost.

Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem, v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.

Výkon samostatné působnosti svěřené orgánům obcí kontroluje Ministerstvo vnitra ČR. Kontrola spočívá ve zjišťování, zda obce při výkonu samostatné působnosti dodržují zákony a jiné právní předpisy.⁶

Do přenesené působnosti patří záležitosti, které byly obci svěřeny státem. Výkon přenesené působnosti je nejen právem, ale i povinností obce. Musí být řádně zabezpečen, protože občané mají právo na fungující veřejnou správu, a to zvláště pokud jsou v nich realizována

⁴ KOUDELKA, Zdeněk. *Průvodce územní samosprávou*. 1. vyd. Praha: Linde, 2003. 237 s. ISBN 80-7201-403-X

⁵ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. 272 s. ISBN 80-85963-73-6

⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

jejich práva (např. vydání stavebního povolení, vydání živnostenského listu). Povinnost vykonávat agendy státní správy (jinak řečeno rozsah přenesené působnosti) může být buď dána přímo v zákoně, nebo na základě zákona opatřením státního orgánu. Stát nese většinu finančních a jiných materiálních nákladů spojených s výkonem státní správy.⁷ Orgány obce bývají při výkonu přenesené působnosti vázány nejenom obecně závaznými právními předpisy, ale též interními akty vyšších orgánů státní správy jako např. usneseními vlády a směnicemi ústředních správních úřadů.

Rozsah kompetencí v rámci samostatné a přenesené působnosti obce stanoví zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o obcích“).

Oblast místních poplatků se týká jak působnosti samostatné, tak působnosti přenesené. Poplatky obec zavede formou obecně závazné vyhlášky, kterou vydává v samostatné působnosti. Řízení o poplatcích však vykonává obecní úřad v rámci působnosti přenesené.

Definice kraje jako vyššího územně samosprávného celku je obdobná. Kraje však nejsou zákonem zmocněny k zavedení a vybírání místních poplatků, proto jejich podrobnější charakteristiku neuvádím.

1.1 Ekonomická samostatnost obce

V bakalářské práci se zabývám otázkou místních poplatků, jejichž výnos přispívá k ekonomické samostatnosti obce. Proto považuji za důležité zabývat se tímto aspektem obce podrobněji.

Místní samospráva jako nestátní subjekt, má-li být skutečně samosprávnou, musí být do určité míry nezávislá na finančních prostředcích státu. Ekonomická samostatnost místní samosprávy se musí projevovat nejen při rozhodování o výdajích místní samosprávy, ale i při rozhodování o některých jejích příjmech. Možnost získávat vlastní finanční prostředky, vlastní příjmy, např. z pronájmu nebo z prodeje majetku, jejichž výši může územní samospráva alespoň částečně ovlivňovat a může rozhodovat o jejich použití, patří mezi ekonomické předpoklady fungování jednotlivých stupňů územní samosprávy. Vedle hospodaření

⁷ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. 272 s. ISBN 80-85963-73-6

s vlastním majetkem představují v České republice fakticky téměř jediný finanční zdroj jednotek místní samosprávy, jehož výši mohou tyto samy autonomně podstatným způsobem ovlivňovat, právě místní poplatky.⁸

Obce hospodaří podle vlastního rozpočtu, který je sestavován a schvalován nově pro každý kalendářní rok. Rozpočet obce se primárně člení na příjmy a výdaje, ty se dále člení na běžné a kapitálové. Do běžných příjmů se řadí příjmy daňové, nedaňové, dotace a ostatní příjmy. Daňové příjmy tvoří daně svěřené, tj. daň z nemovitostí, zákonem⁹ stanovený podíl na daních sdílených, které tvoří daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou a daň z přidané hodnoty. Dále se do daňových příjmů řadí místní a správní poplatky. Do nedaňových příjmů patří např. příjmy z pronájmu majetku obce, poplatky za služby, příjmy od příspěvkových organizací a organizačních složek. Dotace mohou být účelové a neúčelové. Kapitálové příjmy tvoří příjmy z prodeje majetku obce, z prodeje akcií a majetkových podílů, investiční dotace a investiční úvěry.

Běžné výdaje se označují jako neinvestiční. Patří k nim např. výdaje na mzdy a platy zaměstnanců obce, výdaje na energie, materiál, nájemné, dotace vlastním organizačním složkám apod. Kapitálové výdaje, zvané též investiční, slouží k pořízení hmotného i nehmotného majetku, k nákupu cenných papírů, k poskytování investičních příspěvků příspěvkovým organizacím apod.

Místní poplatky nemusí být vybírány ve všech obcích, ale v obcích, ve kterých dojde k jejich zavedení, se stávají stejně závaznými platbami jako daně.¹⁰ Z tohoto důvodu se v rámci obecního rozpočtu řadí mezi daňové příjmy.

⁸ KADEČKA, Stanislav. *Zákon o místních poplatcích a předpisy související*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 399 s. ISBN 80-7179-918-1

⁹ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým fondům, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 721 s. ISBN 80-7179-667-0

2 ZÁKLADNÍ PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY MÍSTNÍCH POPLATKŮ

Jak jsem uvedla v předchozí kapitole, představuje ekonomická samostatnost jeden ze čtyř základních znaků místní samosprávy. Tato samostatnost je však omezena již na ústavní úrovni. Podle ustanovení čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod totiž daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona. To znamená, že bez ohledu na to, zda budou jednotky územní samosprávy rozhodovat o místních daních či poplatcích při výkonu samosprávy (tedy v tzv. samostatné působnosti) nebo při výkonu delegované státní správy (tedy v tzv. přenesené působnosti), vždy bude nezbytným předpokladem této jejich činnosti výslovné a dostatečně určité zmocnění ve formě zákona.

V této souvislosti je potřeba se zmínit o třech základních právních normách týkajících se místních poplatků, kterými jsou:

- zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
- obecně závazné vyhlášky obce o místních poplatcích

2.1 Zákon o místních poplatcích

Zákonný základ pro ukládání místních poplatků, tedy poplatků stanovovaných obcemi, představuje v České republice v současné době zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“). Ono výslovné a dostatečně určité (konkrétní) zmocnění ve formě zákona obsahuje ustanovení § 14, a to v následujícím znění: *„Stanovení poplatků patří do samostatné působnosti obce, která je ve svém území zavedla. Poplatky zavede obec obecně závaznou vyhláškou, ve které upraví podrobnosti jejich vybírání, zejména stanoví konkrétní sazbu poplatku, ohlašovací povinnost ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, splatnost, úlevy a případné osvobození od poplatků. U poplatku za užívání veřejného prostranství určí místa, která v obci podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství. Řízení o poplatcích vykonává obecní úřad.“*

Citovaným zákonným ustanovením jsou obce zmocněny nejen k tomu, aby v samostatné působnosti rozhodovaly o tom, zda stanoví pro své území jednotlivé místní poplatky či nikoliv, ale též k tomu, aby v zákonem určených limitech určovaly jejich výši i podmínky

jejich vybírání či naopak osvobození od nich, a to vše vlastní obecně závaznou vyhláškou, tedy samosprávným místním právním předpisem.

Od 1.1.2011 nabude účinnosti zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu. Tento zákon nepatrně mění i zákon o místních poplatcích. O těchto změnách se zmíním u jednotlivých ustanovení, která se od 1.1.2011 mění nebo úplně ruší.

2.2 Základní terminologie

Než přistoupím k popisu jednotlivých místních poplatků, je potřeba si objasnit základní pojmy spojené se správou místních poplatků a naznačit rozdíl mezi pojmem místní poplatek a daň.

2.2.1 Pojmy místní poplatek a daň

Místním poplatkem se obvykle rozumí povinná, zákonem stanovená peněžní částka, kterou fyzická nebo právnická osoba odvádí ze zákonem vymezeného předmětu poplatku do obecního rozpočtu, a to v zákonem (nebo obecně závaznou vyhláškou) stanovené výši a v určených lhůtách.¹¹ Vyznačuje se ekvivalentností a jednorázovostí. Ekvivalentnost znamená, že poplatníkovi je za tuto platbu současně poskytována veřejnou mocí přímá protihodnota – poplatek tedy slouží k úhradě výdajů spojených s poskytováním takové „protihodnoty“.¹²

Daň je definována jako povinná, nenávratná, neekvivalentní a neúčelová platba, která na rozdíl od místních poplatků směřuje do státního rozpočtu, je obvykle pravidelná. Nenávratnost a neekvivalentnost znamená, že daňový subjekt nemá zaručeno, že se mu zaplacená daň vrátí ve formě veřejného statku nebo služby ve stejné hodnotě jako byla výše odve-

¹¹ PELC, Vladimír. *Místní poplatky – úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. aktualizované vydání podle stavu k 1.1.2008, Praha: Linde, 2008. 303 s. ISBN 978-80-7201-691-4

¹² KADEČKA, Stanislav. *Zákon o místních poplatcích a předpisy související*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 399 s. ISBN 80-7179-918-1

dené daně. Neúčelovost znamená, že vybraná daň není předem určena na konkrétní účel. Tato charakteristika se může uplatnit i na místní poplatky. Vybrané poplatky se taktéž nepoužijí na předem stanovený účel, stávají se součástí obecního rozpočtu bez účelového určení, ale poplatník má větší pravděpodobnost, že se mu zaplacený poplatek vrátí ve formě veřejného statku nebo služby, protože obec použije získané prostředky ve prospěch občanů obce. Hlavní rozdíl mezi místním poplatkem a daní spočívá v tom, že výnos poplatků připadá obci a poplatková sazba je určena taktéž obcí, ale přitom neplatí stejná sazba pro všechny obce, jako je tomu u ostatních daní.

2.2.2 Poplatkové prvky

Zákon o místních poplatcích obsahuje taxativní výčet poplatků, které může obec na svém území zavést, a u jednotlivých poplatků upravuje předměty těchto poplatků, subjekt poplatku, základ poplatků, sazby poplatků, splatnost poplatků, osvobození, popř. úlevy.

Tyto poplatkové prvky jsou definovány následovně:

Předmětem (objektem) místního poplatku je skutečnost, která je místnímu poplatku podrobena, tedy důvod stanovení poplatkové povinnosti. Například objektem poplatku ze psů je pes či psi v držení fyzických nebo právnických osob, objektem poplatku z ubytovací kapacity je využitá lůžková kapacita.

Subjektem místního poplatku je fyzická nebo právnická osoba, které je uložena poplatková povinnost. Pro subjekt místního poplatku se používá také označení „poplatník“ místního poplatku. V některých případech vystupuje vedle poplatníka ještě jiný subjekt místního poplatku, tzv. „plátce“ místního poplatku. Plátcem se rozumí osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci poplatku poplatek vybraný od poplatníků. Subjektem místního poplatku je např. držitel psa, provozovatel VHP, pořadatel kulturní akce, fyzické a právnické osoby, které zvláštním způsobem využívají veřejné prostranství atd.¹³

¹³ PELC, Vladimír. *Místní poplatky – úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. aktualizované vydání podle stavu k 1.1.2008, Praha: Linde, 2008. 303 s. ISBN 978-80-7201-691-4

Poplatkovým základem je kvantifikovaný předmět místního poplatku, z něhož se místní poplatek vyměřuje. Poplatek se určuje podle měřitelné, spočitatelné jednotky – např. podle množství psů v držení, počtu provozovaných výherních hracích přístrojů apod.¹⁴

Sazba místního poplatku vyjadřuje hodnotu, která připadá na jednu jednotku poplatkového předmětu, tj. např. na jednoho psa, jeden výherní hrací přístroj atd. Jedná se většinou o pevné sazby vyjádřené nominální částkou za poplatkovou jednotku, popř. procentem z poplatkové jednotky v případě poplatku ze vstupného. Sazba poplatku je v zákoně o místních poplatcích stanovena zpravidla horní hranicí finanční částky, popř. horní hranicí v procentním vyjádření, nebo je vymezena dolní i horní hranicí. Zákon o místních poplatcích umožňuje též u některých poplatků zavedení paušální částky. Stanovení konkrétní výše sazby je pak svěřeno do samostatné působnosti obce, která tak činí prostřednictvím své obecně závazné vyhlášky.

Splatností místního poplatku se rozumí doba, kdy má nastat splnění místní poplatkové povinnosti. Zákon o místních poplatcích nevymezuje splatnost jednotlivých poplatků. Jejich splatnost je podrobností, kterou musí ve své obecně závazné vyhlášce u jednotlivých poplatků stanovit obec, přičemž místní poplatek může být splatný jak jednorázově, tak i ve splátkách nebo zálohách.

2.3 Místní poplatky

Ustanovení § 1 zákona o místních poplatcích v taxativním výčtu uvádí jednotlivé druhy místních poplatků, které mohou být v obci zavedeny. Plně záleží na rozhodnutí obce, kterými poplatky své občany zatíží. Jak bylo již výše uvedeno, zavedením obecně závaznou vyhláškou obce se poplatky stávají pro občany obce povinnými.

Následující text se věnuje charakteristice a významu jednotlivých místních poplatků, kterými jsou:

- poplatek ze psů
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

¹⁴ KADEČKA, Stanislav. *Zákon o místních poplatcích a předpisy související*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 399 s. ISBN 80-7179-918-1

- poplatek za užívání veřejného prostranství
- poplatek ze vstupného
- poplatek z ubytovací kapacity
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

2.3.1 Poplatek ze psů

Poplatek ze psů platí držitel psa, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo na území České republiky. Držitelem psa může být nejen osoba, která jej vlastní, ale i osoba jiná, která se k němu chová a nakládá s ním, jako by jej vlastnila, tedy osoba, která se o psa stará a zajišťuje péči spojenou s jeho životem. V původním znění zákona bylo zakotveno, že poplatníkem tohoto poplatku je vlastník psa. Docházelo ale k tomu, že lidé přihlašovali psy v obcích s nízkou sazbou poplatku a jako vlastníka uvedli někoho z příbuzných. Ve skutečnosti byl pes držen v jiném městě.

Poplatek se platí ze psa staršího 3 měsíce obci příslušné podle místa trvalého pobytu nebo sídla držitele psa. Zákon o místních poplatcích určuje horní hranici poplatku částkou až 1 500 Kč za kalendářní rok a jednoho psa. U druhého a dalšího psa může obec horní hranici sazby zvýšit o 50 %, tj. až na částku 2 250 Kč. Konkrétní sazbu poplatku stanoví na svém území obec obecně závaznou vyhláškou.

Ze zákona je od poplatku osvobozen držitel psa, kterým je osoba nevidomá, bezmocná a osoba s těžkým zdravotním postižením, které byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod podle zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osoba provozující útulek

zřízený obcí pro ztracené nebo opuštěné psy¹⁵ nebo osoba, které stanoví povinnost držení a používání psa např. zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o místních poplatcích dále poskytuje částečnou úlevu pro držitele psa, který je poživitelem invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným příjmem, anebo poživitelem sirotčího důchodu. V těchto případech činí sazba poplatku maximálně 200 Kč. Všechny tyto důvody pro osvobození musí poplatník správci poplatku prokázat.

Smyslem poplatku je získat určitý finanční příspěvek na udržování čistoty veřejných prostranství v obci a do určité míry regulovat počet psů v obci.¹⁶ Obec může stanovit např. různé sazby pro držitele psů bydlící v rodinném domě a držitele psů bydlící v bytových domech nebo různé sazby v různých lokalitách a tím vlastně regulovat počet psů v místech, kde je jejich výskyt méně žádoucí.

2.3.2 Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Poplatek platí fyzické osoby, které přechodně a za úplatu pobývají v lázeňských místech a v místech soustředěného turistického ruchu za účelem léčení nebo rekreace, pokud tyto osoby neprokáží jiný důvod svého pobytu. Jiným důvodem může být např. účast na školení, konferenci. Horní hranice poplatku podle zákona o místních poplatcích činí až 15 Kč za

¹⁵ Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. ledna 2008, č.j. 2 Afs 107/2007-168: „... právní závěr plynoucí z napadeného rozsudku krajského soudu, se zdejší soud plně ztotožňuje, je založen na úvaze, že poplatníkem předmětného poplatku je pouze takový držitel, na něhož dopadají pojmové znaky držitele věci obsažené v ustanovení § 129 občanského zákoníku. Jestliže podle odst. 1 citovaného ustanovení je držitelem „ten, kdo s věcí nakládá jako s vlastní nebo kdo vykonává právo pro sebe“, což v případě útulku pro psy zjevně naplněno není, není útulek vůbec poplatníkem poplatku ze psů. Toto vynětí z okruhu subjektů s poplatkovou povinností se samozřejmě týká všech útulků, bez ohledu na osobu zřizovatele. Takto viděno proto výslovné zákonné konstatování osvobození od poplatku ze psů osoby provozující útulek zřízený obcí zdejší soud považuje za zcela nadbytečné a poněkud zavádějící. Je proto chybou s ústavněprávními důsledky ze zmíněné redundance dovozovat povinnost platit poplatky ze psů (jen) soukromými útulky.“

¹⁶ BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 721 s. ISBN 80-7179-667-0

osobu a za každý i započatý den pobytu, není-li tento dnem příchodu. Obec může stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou.

Přímo zákonem je stanoveno, že tomuto místnímu poplatku nepodléhají:

- osoby nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, kterým byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod podle zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a jejich průvodci
- osoby mladší 18 let a starší 70 let nebo osoby, na které náleží přídavky na děti

Navíc může obec obecně závaznou vyhláškou obce stanovit okruh dalších subjektů, které budou od místního poplatku za lázeňský a rekreační pobyt osvobozeny.

Poplatek ve stanovené výši vybírá pro obec ubytovatel, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která přechodně ubytování poskytla. Tato osoba je plátcem poplatku a za poplatek ručí.

V novém znění zákona o místních poplatcích od 1.1.2011 v § 3 odst. 3 nastává změna. Slova „vybírá pro obec“ ubytovatel se nahrazují slovy „vybere a obci odvede“ ubytovatel, aby bylo zřejmé, že plátcem přebírá odpovědnost za zaplacení poplatku obci. Dále bylo zrušeno nadbytečné ustanovení o ručení plátce za poplatek, protože se nejedná o ručení ve smyslu ručení za daň podle § 171 daňového řádu.¹⁷

Zákon ukládá plátcem poplatku povinnost nepeněžitě povahy – vést evidenci ubytovaných osob a určuje náležitosti této evidence: evidenční kniha musí obsahovat dobu ubytování, účel pobytu, jméno a příjmení poplatníka, místo trvalého pobytu nebo místo trvalého bydliště v zahraničí, číslo občanského průkazu nebo cestovního dokladu. Zápisy v evidenční knize musí být vedeny přehledně a srozumitelně a musí být uspořádány postupně z časového hlediska.¹⁸

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt má význam především rozpočtový, jelikož v lázeňských místech a turistických centrech lze předpokládat vyšší náklady obce na udr-

¹⁷ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu. 19.11.2008 [cit. 25.1.2010]. Dostupná z WWW:

<<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=52505>

¹⁸ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

žování služeb a zařízení sloužících návštěvníkům. Místní poplatek je příspěvkem návštěvníků na udržování a zlepšování vzhledu a infrastruktury obce.

2.3.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství

Poplatek platí fyzické i právnické osoby za zvláštní užívání veřejného prostranství způsoby, které jsou v zákoně o místních poplatcích taxativně uvedeny. Jedná se o provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl. Jiný způsob užívání veřejného prostranství nelze tímto poplatkem zpoplatnit.

Pojem veřejného prostranství je vymezen v § 34 zákona o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Ve smyslu tohoto ustanovení se za veřejné prostranství považují všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

V obecně závazné vyhlášce obce stanovující místní poplatek za užívání veřejného prostranství je obec povinna určit místa, která podléhají tomuto poplatku, co možná nejpřesněji, tzn. provést přesnou specifikaci veřejných prostranství pro zvláštní užívání uvedením názvu místa, čísla parcely apod., aby byla vyloučena jejich záměna a současně aby nebyla narušena právní jistota občanů.¹⁹

Sazba poplatku za užívání veřejného prostranství činí až 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den. Za užívání veřejného prostranství k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí může obec zvýšit sazbu až na její desetinásobek. Při déletrvajícím nebo opakujícím se užívání veřejného

¹⁹ Z nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 1/05 ze dne 14.6.2005: „Specifikace takových míst je zejména nutná z důvodu právní jistoty vlastníků pozemků považovaných za veřejné prostranství, neboť přestože je z hlediska zákonné definice veřejného prostranství podle § 34 zákona o obcích nepodstatné vlastnictví takového pozemku, je nepochybné, že právě vlastníci takového pozemku mají možnost bránit se soukromoprávní cestou zvláštnímu užívání svého pozemku.“

prostranství může obec stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou. Při stanovení poplatku tzv. „paušálem“ není obligatorní náležitostí dohoda obce s poplatníkem.²⁰

Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit sazbu místního poplatku v rámci zákonem daného maxima buď jednotně pro celé své území, nebo diferencovaně pro jeho jednotlivé části, např. stanovit vyšší sazbu pro učená veřejná prostranství v centru města a nižší sazbu v okrajových částech města.²¹

Ze zákona jsou od poplatku osvobozeny akce pořádané na veřejném prostranství, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely. Takovéto využití výtěžku musí poplatník správci poplatku doložit příslušnými doklady. Poplatku za užívání veřejného prostranství spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa nepodléhají osoby zdravotně postižené. Další osvobození a úlevy nad rámec zákona stanoví obec v obecně závazné vyhlášce.

V případě placení poplatku spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa může nastat zajímavá situace, kterou řešil Nejvyšší správní soud ČR v rozsudku ze dne 16. července 2009, č.j. 9 Afs 86/2008-89. Šlo o případ, kdy žalobce se obrátil na NSS v Brně s kasační stížností, kterou napadl rozsudek Městského soudu v Praze, jímž byly zamítnuty jeho žaloby proti rozhodnutím žalovaného. Těmito rozhodnutími žalovaný vyměřil žalobci místní poplatek za užívání veřejného prostranství – vyhrazení trvalých parkovacích míst pro osobní vozidla. Žalobce měl zároveň prostranství, na kterém byla vyhrazena trvalá parkovací místa v pronájmu od vlastníka pozemku, kterým bylo dané město. Žalobce odmítl uhradit místní poplatek, neboť namítal, že zaplacením nájemného za dané prostranství a zaplacením místního poplatku za užívání veřejného prostranství dojde ke zdvojené platbě

²⁰ JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Místní poplatky v praxi*. 3. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Bova Polygon, 2004. 156 s. ISBN 80-7273-099-1.

²¹ KADEČKA, Stanislav. *Zákon o místních poplatcích a předpisy související*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 399 s. ISBN 80-7179-918-1

za užívání téhož pozemku. Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a v odůvodnění rozsudku uvádí: „V souzené věci byly splněny veškeré zákonné podmínky pro vyměření místního poplatku, neboť ze strany stěžovatele došlo ke zvláštnímu užívání veřejného prostranství v podobě vyhrazení trvalých parkovacích míst. Městský soud se neztotožnil s názorem stěžovatele, že v případě vyměření místního poplatku v souběhu s platbou nájemného se jedná o zdvojenou platbu za užívání téhož. Placení nájemného za užití části pozemku nemůže stěžovatele osvobodit od placení místního poplatku, neboť nájemní vztah mezi vlastníkem pozemku a nájemcem je vztahem občanskoprávním, který se řídí předpisy soukromého práva, zatímco správa a vybírání místních poplatků se řídí předpisy práva veřejného.“²²

Poplatek za užívání veřejného prostranství má především význam regulační, částečně pak přínos rozpočtový. Obec může prostřednictvím tohoto místního poplatku působit např. na zkrácení doby výkopových prací, umístění lešení apod.

2.3.4 Poplatek ze vstupného

Poplatek ze vstupného se vybírá ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, sníženého o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena. Vstupným se pro účely zákona o místních poplatcích rozumí peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit. To znamená, že tato částka zahrnuje i případnou částku za tzv. povinnou konzumaci, místenku nebo jinou úplatu podmiňující a umožňující vstup na akci. Někteří pořadatelé akcí fiktivně zaměňují faktické vstupné tím, že vstupenky rozdělí na tři části, tj. na poukázku na odběr např. alkoholického nápoje nebo jídla, na místenku a vstupenku a následně odmítají platit místní poplatek z celé částky, kterou účastník akce za vstup na ni zaplatil. Poplatníkem tohoto místního poplatku jsou fyzické a právnické osoby, které akci pořádají.

Sazba poplatku je určena procentuální částkou, může činit až 20 % z úhrnné částky vybraného vstupného bez daně z přidané hodnoty. Obec může po dohodě s poplatníkem poplatek stanovit paušální částkou. „Po dohodě s poplatníkem“ znamená, že předmětem dohody

²² Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 9 Afs 86/2008-89 ze dne 16. července 2009

může být pouze to, jestli obec bude vybírat poplatek v podobě procentní sazby podle obecně závazné vyhlášky, nebo ve vyšší paušálu stanoveném obcí.²³ Paušální částka poplatku musí být konkrétně stanovena v obecně závazné vyhlášce a musí platit pro všechny poplatníky ve stejné výši.

Ze zákona se osvobození od poplatku ze vstupného týká akcí, jejichž celý výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely. Výtěžkem ze vstupného se rozumí finanční částka, která pořadateli akce zůstane po odpočtu nákladů na realizaci akce, popřípadě po odečtení nákladů na správní poplatek a daně.²⁴ Pořadatel takové akce je povinen správci poplatku doložit příslušnými doklady užití výtěžku na veřejně prospěšné účely.

Další osvobození a úlevy od poplatku může obec stanovit v obecně závazné vyhlášce. Může tak například osvobodit akce, jejichž pořadatelem jsou neziskové organizace, organizace zřízené obcí a dále akce, kde obec je spoluorganizátorem.

Poplatek ze vstupného má zejména rozpočtový význam, ale může mít i úlohu regulační – obec může různé akce zatížit různě vysokými poplatky, popř. poplatek neukládat, a to podle svého zájmu.

2.3.5 Poplatek z ubytovací kapacity

Poplatek z ubytovací kapacity se vybírá v obcích a městech v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplatu. Základním kritériem pro možnost zpoplatnění je skutečnost, že kolaudační rozhodnutí pro stavební objekt nebo jeho část, kde je ubytování poskytováno, stanoví jako účel využití přechodný pobyt za úplatu.

U tohoto poplatku došlo od 1.1.2010 ke změně, a to zákonem č. 348/2009 Sb., kterým se mění zákon o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Sazba poplatku z ubytovací kapacity nově činí až 6 Kč za každé využití lůžko a den. Do 31.12.2009 činila

²³PELC, Vladimír. *Místní poplatky – úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. aktualizované vydání podle stavu k 1.1.2008, Praha: Linde, 2008. 303 s. ISBN 978-80-7201-691-4

²⁴JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Místní poplatky v praxi*. 3. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Bova Polygon, 2004. 156 s. ISBN 80-7273-099-1

horní hranice sazby až 4 Kč za každé využití lůžko a den. Obec může po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek roční paušální částkou.

Poplatníkem je ubytovatel, jímž je fyzická nebo právnická osoba, která přechodně ubytování poskytl. Obdobně jako v případě poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt je i u tohoto poplatku ubytovateli zákonem stanovena povinnost vést v písemné podobě evidenční knihu, do níž zapisuje stejné údaje, kromě účelu pobytu. Z toho pak vyplývá, že ubytovatelé, kteří jsou zároveň plátcí obou místních poplatků, mohou vést pouze jednu evidenční knihu.

Podle zákona o místních poplatcích poplatku z ubytovací kapacity nepodléhá:

- a) ubytovací kapacita v zařízeních sloužících pro přechodné ubytování studentů a žáků, tj. domovy mládeže, internáty, školy v přírodě, vysokoškolské koleje apod.
- b) ubytovací kapacita ve zdravotnických nebo lázeňských zařízeních, pokud nejsou užívána jako hotelová zařízení, tj. např. zařízení ambulantní péče a nemocnice, odborné léčebné ústavy.
- c) ubytovací kapacita v zařízeních sloužících sociálním a charitativním účelům, např. azylové domy.

O 1.1.2010 bylo zrušeno zákonné osvobození ubytovací kapacity v zařízeních sloužících pro ubytování pracovníků fyzických a právnických osob, které tyto zařízení vlastní nebo k nim mají právo hospodaření (tzn. ubytování v podnikových ubytovnách). Důvodem pro zrušení tohoto osvobození byly námitky ze strany měst a obcí, které považovaly tuto úlevu za nesystémovou. Osoby, které v obci přechodně pobývají z důvodů pracovních, se podílejí na čerpání veřejných služeb obcí bezplatně nebo dotovaně zajišťovaných, ale do počtu občanů obce pro účely výpočtu daňového příjmu obcí započtení nejsou. V řadě obcí se pak projevoval výrazný a ekonomicky relevantní nepoměr mezi oficiálně uváděným počtem obyvatel (občanů) a skutečným počtem osob pobývajících v obci a využívajících veřejných služeb poskytovaných obcí.²⁵ Zrušením tohoto osvobození není dotčeno právo obce toto

²⁵ Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. 2008. [cit. 10.2.2010]. Dostupná z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=457&CT1=0>

osvobození nadále poskytovat, ale v zásadě je možné konstatovat, že požadavek obcí a měst na zrušení tohoto osvobození byl opodstatněný.

Poplatek z ubytovací kapacity má převážně rozpočtový význam. Obdobně jako poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt je příspěvkem obci na její zvýšené náklady na udržování služeb a zařízení sloužících návštěvníkům. Dle mého názoru mají oba tyto poplatky význam spíše ve větších městech, kde je více ubytovacích kapacit. V menších obcích, kde je možnost ubytování minimální, se jeho zavedení vzhledem k administrativní náročnosti správy místních poplatků nevyplatí.

2.3.6 Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (dále jen „vybraná místa“) platí fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst. Za vybrané místo lze označit jakoukoliv část obce v jejím územním obvodu. Pro zavedení a vybrání poplatku je však nutné zajistit splnění podmínek, které stanoví zákon tj. zejména umístění dopravní značky, která vjezd do těchto míst podmiňuje zaplacením předmětného poplatku.²⁶

Sazba poplatku činí až 20 Kč za den. Obec může stanovit obecně závaznou vyhláškou tento poplatek též (týdenní, měsíční, roční) paušální částkou, avšak pouze v případě, že se s poplatníkem dohodne. Poplatek neplatí fyzické osoby mající trvalý pobyt nebo vlastníci nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti. Za osobu blízkou se ve smyslu ustanovení § 116 občanského zákoníku považuje příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Jedná se např. o vzdálenější příbuzné, druha a družka, opatrovníka a opatrovance. Poplatek dále neplatí osoby, které ve vybraném místě užívá-

²⁶ JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Místní poplatky v praxi*. 3. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Bova Polygon, 2004. 156 s. ISBN 80-7273-099-1

jí nemovitost ke své hospodářské činnosti. Zaměstnanci těchto osob poplatku podléhají. Osvobození ze zákona se vztahuje i na osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP, a na jejich průvodce.

Poplatek má vedle rozpočtového významu i roli regulační – má napomoci omezit pohyb motorových vozidel v konkrétních částech obce, zejména historických, a tím v nich vytvářet příznivější prostředí.

2.3.7 Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj

Předmětem poplatku je provozovaný výherní hrací přístroj povolený ve smyslu zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů. Povolení k provozování výherních hracích přístrojů vydává na žádost obec pro svůj územní obvod, a to v přenesené působnosti, krajský úřad pro svůj správní obvod, má-li být provozovatelem výherního hracího přístroje obec ve svém územním obvodu, popř. ministerstvo, je-li výherní hrací přístroj na českou měnu provozován v kasinu a u výherních hracích přístrojů na cizí měnu.²⁷

Poplatek za výherní hrací přístroj platí jeho provozovatel. Provozovatelem je osoba, jíž bylo příslušným orgánem vydáno povolení k provozování výherního hracího přístroje.

Sazba poplatku za každý výherní hrací přístroj činí od 1 000 Kč do 5 000 Kč na tři měsíce, kdy je provozování výherního hracího přístroje povoleno. Pokud se obec rozhodne tento místní poplatek zavést, musí konkrétní sazbu zvolit v mezích tohoto zákonem daného rozpětí.

U tohoto poplatku neexistuje žádné osvobození ze zákona. Osvobození nebo úlevu by mohla poskytnout pouze obec v rámci své obecně závazné vyhlášky.

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj má význam rozpočtový, ale důležitá je i jeho role regulační až restriktivní. Tento způsob regulace provozovaných VHP není jediným, který může obec využít. Vydaním obecně závazné vyhlášky k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku podle ustanovení § 10 písem. a) zákona o obcích, ve znění

²⁷ Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů

pozdějších předpisů, v souladu s ustanovením § 50 odst. 4 zákona č. 202/1990, o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, může obec stanovit, že výherní hrací přístroje mohou být provozovány pouze na místech a v čase vyhláškou určených, nebo stanovit, na kterých veřejně přístupných místech v obci je provozování výherních hracích přístrojů zakázáno.

2.3.8 Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Předpokladem pro zavedení a následné vybírání tohoto místního poplatku je skutečnost, že obec ve své samostatné působnosti stanoví obecně závaznou vyhláškou ve smyslu ustanovení § 17 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území. Pokud obec tento systém nepřijme, nemůže ani uplatnit poplatkový systém ve smyslu zákona o místních poplatcích.²⁸

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů platí **dvě skupiny poplatníků**:

První skupinu představují fyzické osoby, které mají v obci trvalý pobyt. Trvalým pobytem se ve smyslu ustanovení § 10 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů, rozumí adresa pobytu občana v České republice, kterou si zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Povinnost platit poplatek podle místa trvalého pobytu se nevztahuje pouze na české občany, týká se i cizinců, kteří mají na území České republiky trvalý pobyt na základě povolení k pobytu podle ustanovení § 65 a násl. zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Povinnost platit poplatek mají tedy všechny fyzické osoby bez ohledu na množství vyprodukovaného odpadu.

Za všechny členy domácnosti může poplatek odvádět jeden společný zástupce, za rodinný nebo bytový dům tak může učinit vlastník nebo správce. Společný zástupce musí splnit zákonem uloženou povinnost nepeněžité povahy, a to oznámit jména a data narození osob,

²⁸JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Místní poplatky v praxi*. 3. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Bova Polygon, 2004. 156 s. ISBN 80-7273-099-1.

za které poplatek odvádí. Společný zástupce není plátcem ani dlužníkem ze zákona; možnost odvést poplatek za celou domácnost či rodinný nebo bytový dům je věcí dobrovolnou, důvodem je možnost zjednodušení placení poplatku.

Domácnost pro účely zákona o místních poplatcích znamená trvalé soužití fyzických osob, jež mají v místě stejný trvalý pobyt.²⁹

Druhou skupinu poplatníků představují fyzické osoby, které mají ve vlastnictví stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba. Má-li k této stavbě vlastnické právo více osob, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu.

Sazba poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů je tvořena ze dvou částek, a to z částky, jejíž horní zákonnou hranicí je 250 Kč za povinnou osobu a kalendářní rok, a z částky stanovené na základě skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu až 250 Kč za povinnou osobu a kalendářní rok. Obec nemusí využít při stanovení sazby poplatku obou částí. V případě, že by obec jednu z částí sazby tohoto poplatku uhradila z vlastních finančních prostředků a nepožadovala její zaplacení od poplatníka, bude v článku obecně závazné vyhlášky o sazbě poplatku nutné jasně vyjádřit tu část sazby, kterou obec využila ke stanovení její konkrétní výše. V případě využití obou možných částí sazby musí obec tyto v obecně závazné vyhlášce konkrétně rozepsat. Důležitou povinností obce je stanovit v obecně závazné vyhlášce rozúčtování nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na osobu.

U poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zákon o místních poplatcích neobsahuje žádné zákonné osvobození nebo úlevy pro určitý okruh poplatníků. Osvobození a úlevy od poplatku může stanovit obec ve své obecně závazné vyhlášce. Obce této možnosti využívají. Nejčastěji stanoví úlevy od poplatku pro určité věkové kategorie poplatníků, pro osoby, které pobýva-

²⁹ PELC, Vladimír. *Místní poplatky – úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. aktualizované vydání podle stavu k 1.1.2008, Praha: Linde, 2008. 303 s. ISBN 978-80-7201-691-4

jí v průběhu roku delší dobu mimo místo svého trvalého pobytu, např. za účelem zaměstnání nebo studia v zahraničí. Plně bývají od poplatku osvobozeni poplatníci narození v kalendářním roce, na který se poplatek vztahuje.

Účelem tohoto místního poplatku je především zajištění rozpočtových příjmů obcí. Obec má povinnost zajistit likvidaci odpadů vzniklých na území obce a tento poplatek je jednou z možností, jak získat od původců odpadu, tedy občanů obce, alespoň část finančních prostředků na úhradu nákladů spojených s likvidací odpadů. Maximální možná výše poplatku 500 Kč je však pro řadu obcí nedostačující. Obce musí velkou část nákladů na svoz a ukládání komunálního odpadu hradit z vlastních prostředků, což velmi rozpočet obcí zatěžuje. V rámci svého povolání se pravidelně zúčastňuji seminářů týkajících se správy místních poplatků, na kterých přednáší JUDr. Alena Šneberková, pracovnice Ministerstva financí ČR, odboru místních poplatků. JUDr. Šneberková nás informovala, že ministerstvo předložilo na jaře 2009 na základě požadavků některých měst vládě návrh novely zákona o místních poplatcích, kde bylo mimo jiné navrženo zvýšení horní hranice sazby tohoto poplatku na 1 250 Kč na osobu a rok. Jelikož došlo v tomto období k vyslovení nedůvěry tehdejší vládě, neprošel návrh do dalšího legislativního procesu.

Dalším nedostatkem tohoto ustanovení je to, že rodičům nestanovuje povinnost platit poplatek za jejich nezletilé děti. Dle ustanovení § 10 b) zákona o místních poplatcích je poplatníkem tohoto místního poplatku každá fyzická osoba s trvalým pobytem v obci bez ohledu na věk nebo finanční soběstačnost. Přestože existuje mezi rodiči a dětmi vzájemná vyživovací povinnost a rodiče jsou zákonnými zástupci nezletilého dítěte v případném řízení o místním poplatku, současná právní úprava neumožňuje tento poplatek vymáhat po rodičích. Pokud dítě nevlastní postižitelný majetek, např. bankovní účet, stavební spoření, musí správce poplatku čekat až do zletilosti dítěte a po mnoha letech vymáhat poplatek po něm. Poplatek se promlčuje až po 20 letech, tudíž pokud někteří rodiče neplatí za dítě poplatek po celou dobu jeho nezletilosti, není potom dlužná částka zanedbatelná. Navíc se může navýšit o náklady exekuce, pokud správce místního poplatku předá pohledávku k vymáhání soudnímu exekutorovi.

Změnu ustanovení u poplatku za provoz systému nakládání s komunálním odpadem doporučoval i veřejný ochránce práv. V souhrnné zprávě o své činnosti za rok 2008, kterou každoročně předkládá Poslanecké sněmovně ČR, doporučil, aby sněmovna požádala vládu o předložení návrhu novely zákona o místních poplatcích, která by zakotvila zákonné ručení

osob povinných výživou k nezletilým poplatníkům místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.³⁰ Doposud však takový návrh předložen nebyl. Dle informací JUDr. Šneberkové předloží Ministerstvo financí ČR nový návrh novely zákona o místních poplatcích, kde bude mimo jiné tato povinnost taktéž zahrnuta.

2.3.9 Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Poplatek platí vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možnostmi připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace po nabytí účinnosti zákona o vodovodech a kanalizacích, to je po 1.1.2002, a to obci, na jejímž území se nachází takto zhodnocený stavební pozemek. Má-li ke stavebnímu pozemku zhodnocenému možnostmi jeho připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace vlastnické právo více subjektů, jsou povinny platit místní poplatek společně a nerozdílně. Povinnost těchto osob platit místní poplatek společně a nerozdílně znamená, že každá z těchto osob je ze zákona povinna platit místní poplatek. Bude-li tedy místní poplatek zaplacen jedním ze spoluvlastníků, bude tím splněna poplatková povinnost i všech ostatních a naopak, nebude-li místní poplatek zaplacen, správce místního poplatku může vymáhat zaplacení od kteréhokoliv ze spoluvlastníků.³¹

Poplatku tedy podléhá vymezená infrastruktura, kterou obec vybuvovala na své náklady po dni účinnosti zákona o vodovodech a kanalizacích, tedy po 1.1.2002, pro pozemky, které budou ve schválené územně plánovací dokumentaci vymezeny jako zastavitelné území.

³⁰ *Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2008* [online]. Kancelář veřejného ochránce práv, 2009 [cit. 28.2.2010]. Dostupné z: <<http://www.ochrance.cz/documents/doc1239792209.pdf>>

³¹KADEČKA, Stanislav. *Zákon o místních poplatcích a předpisy související*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 399 s. ISBN 80-7179-918-1

Podmínkou je, aby tato infrastruktura byla vybudována obcí jako stavebníkem, tj. pro obec jako stavebníka bylo vydáno stavební povolení.³²

Pokud jde o stanovení poplatkové povinnosti, je potřeba si uvědomit, že dochází ke zpoplatnění pouze při první možnosti napojení se na stavbu vodovodu nebo kanalizace. V případě, že v obci existuje vodovod nebo kanalizace a obec buduje tyto stavby nově z důvodu havarijního stavu, nefunkčnosti nebo nízké kapacity, nejedná se o první možnost napojení se na předmětnou infrastrukturu.³³

Sazba místního poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace je zákonem o místních poplatcích omezena relativní horní hranicí: nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností. Obec musí v obecně závazné vyhlášce vždy stanovit vyšší sazby připadající na 1 m² zhodnoceného stavebního pozemku. Cena stavebního pozemku v obci se stanoví podle zvláštního právního předpisu, jímž je zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů, a na něj navazující prováděcí vyhláška č. 540/2002 Sb., a to vždy v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí pro obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace.³⁴

Účelem tohoto místního poplatku je získání části finančních prostředků, které obec vynaložila na vybudování předmětné infrastruktury. Tento poplatek je v obcích zaváděn minimálně. A to jednak z objektivních důvodů, protože ne každá obec buduje inženýrské sítě pro výstavbu, a jednak proto, že starostové, zvláště v malých obcích, mají o existenci tohoto poplatku malé povědomí.

³² PELC, Vladimír. *Místní poplatky – úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. aktualizované vydání podle stavu k 1.1.2008, Praha: Linde, 2008. 303 s. ISBN 978-80-7201-691-4

³³ JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Místní poplatky v praxi*. 3. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Bova Polygon, 2004. 156 s. ISBN 80-7273-099-1

³⁴ KADEČKA, Stanislav. *Zákon o místních poplatcích a předpisy související*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 399 s. ISBN 80-7179-918-1

2.4 Osvobození a úlevy od místních poplatků

V předešlém popisu místních poplatků jsem u každého z nich uvedla osvobození nebo úlevy od poplatku, které vyplývají ze zákona o místních poplatcích. Tato osvobození se většinou týkají osob zdravotně tělesně postižených. Osvobození ze zákona musí obec u všech místních poplatků zachovat a navíc je v kompetenci obce přiznat v obecně závazné vyhlášce i další osvobození nebo úlevy od poplatků. Zákon o místních poplatcích umožňuje také fakultativní úlevu od poplatku (částečnou nebo plnou). Konkrétně tuto možnost obsahuje § 16 zákona o místních poplatcích ve znění: *„Obec, která poplatky spravuje, může na žádost poplatníka z důvodu odstranění tvrdosti poplatek nebo jeho příslušenství zcela nebo částečně prominout“*. Na tuto úlevu ovšem není právní nárok a může být poskytnuta pouze na žádost poplatníka.³⁵

Vyvstává zde otázka, který orgán obce je příslušný k rozhodnutí o prominutí místního poplatku, zda zastupitelstvo nebo rada, nebo obecní úřad v rámci řízení o poplatcích dle § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích. Zákon o místních poplatcích tuto otázku výslovně neřeší. Praxe ukázala, že ani obce nemají v této otázce zcela jasno. Bylo zjištěno, že v řadě obcí jsou žádosti o prominutí poplatku předkládány k projednání radě obce a ta rozhoduje o jejich prominutí. Na základě tohoto zjištění vydalo Ministerstvo vnitra, konkrétně odbor dozoru a kontroly veřejné správy, k této záležitosti stanovisko, ve kterém se uvádí: *„Dle § 14 odst. 1 zákona o místních poplatcích patří stanovení poplatků do samostatné působnosti obce, která je ve svém území zavedla. Ustanovení § 14 odst. 3 pak stanoví, že řízení o poplatcích vykonává obecní úřad. Podle § 15 zákona o místních poplatcích je působnost stanovena obecnímu úřadu podle tohoto zákona výkonem přenesené působnosti“*. Dále cito-

³⁵ Z usnesení Ústavního soudu č. II. ÚS 1049/09 ze dne 28.5.2009: *„Ustanovení § 16 zákona č. 565/1990 Sb. v sobě obsahuje kombinaci neurčitého právního pojmu a správního uvážení. Neurčitý právní pojem, představovaný „důvodem odstranění tvrdosti“ (jako předpokladem prominutí místního poplatku), nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na posouzení v každém jednotlivém případě. Zákonodárce vytváří prostor veřejné správě, aby zhodnotila, zda konkrétní situace patří do rozsahu neurčitého právního pojmu či nikoli, přičemž s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný právní následek; je pak na uvážení správního orgánu – ve stanovených mezích – takový následek určit, jmenovitě zda žádosti o prominutí místního poplatku vyhovět a místní poplatek prominout či nikoli.“*

vané stanovisko obsahuje vysvětlení: „Z dikce výše citovaného ustanovení § 16 zákona o místních poplatcích vyplývá, že prominutí poplatku je v kontextu zákona o místních poplatcích třeba chápat jako součást správy poplatku; tento pojem má pak dle názoru Ministerstva vnitra stejný obsah jako řízení o poplatcích, k němuž je příslušný obecní úřad v přenesené působnosti (§ 14 odst. 3 ve spojení s § 15 zákona o místních poplatcích, a které je upraveno v zákoně o správě daní a poplatků)“. Vzhledem k těmto skutečnostem Ministerstvo vnitra dospělo k závěru, že o promíjení místních poplatků rozhoduje v přenesené působnosti obecní úřad, který je správcem místního poplatku a vykonává též poplatkové řízení. Toto rozhodování nenáleží do samostatné působnosti zastupitelstva či rady obce.³⁶

I když stanovisko ministerstva není pro obce právně závazné, poskytuje obcím vysvětlení, který orgán obce se má promíjením místních poplatků zabývat.

Od 1.1.2011 bude § 16 v zákoně o místních poplatcích, ve znění zákona č. 281/2009 Sb. úplně zrušen a tudíž nebude možné místní poplatky z důvodu odstranění tvrdosti poplatníkům promíjet.

Jako důvod ke zrušení této pravomoci obecního úřadu uvádí důvodová zpráva k vládnímu návrhu změny zákona to, že stávající ustanovení § 16 se jeví jako nadbytečné, protože obce mají ve své samostatné působnosti širokou pravomoc ke stanovení osvobození nebo úlev od placení poplatku v obecně závazné vyhlášce. Rozhodování obecního úřadu o prominutí poplatku se může dostávat v některých případech do rozporu s kompetencí zastupitelstva obce stanovit vyšší poplatek a tím si zajistit jeho výnos. Současně se v dnešní době klade silný důraz na odstranění takových ustanovení, která by mohla zakládat korupční jednání veřejné správy.³⁷

³⁶ ROTHANZL, Lukáš, ŠEMORA, Vítězslav. Stanovisko odboru dozoru a kontroly MV ČR. *Veřejná správa*. 2007, roč. XVIII, č. 26, s. 22. ISSN 1213-6581

³⁷ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu. 19.11.2008 [cit. 25.1.2010]. Dostupná z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=52505>>

Zrušení § 16 bude důvodem pro změnu obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích od 1.1.2011. Obce budou muset zvážit, zda rozšíří okruh osvobození od poplatků o ty okolnosti, které zakládaly možnost prominutí poplatku z důvodu odstranění tvrdosti.

2.5 Následky nezaplacení poplatku včas a ve správné výši

Postup správce poplatku při nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši řeší § 11 zákona o místních poplatcích. Pokud poplatník nebo plátce nesplní svou poplatkovou povinnost včas nebo ve správné výši, vyměří mu obec poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené (neodvedené) poplatky nebo jejich část může obec zvýšit až na trojnásobek. Poplatník má povinnost podle konkrétní sazby poplatku obsažené v obecně závazné vyhlášce vypočítat si výši poplatku a zaplatit ho v termínu splatnosti určeném obcí rovněž ve vyhlášce. Teprve v případě nesplnění této povinnosti ze strany poplatníka, vydává obec rozhodnutí, kterým je platební výměr. Platební výměr je exekučním titulem. Oproti včas nezaplaceným daním se u včas nezaplacených poplatků neuplatňuje penále, úrok z posečkání nebo splátek ani úrok z prodlení.

Zákon č. 281/2009, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu § 11 nepatrně mění, změna je ale pouze technická. Pro vyšší srozumitelnost se dané ustanovení rozděluje do čtyř odstavců a zpřesňuje se název orgánu obce, který je příslušný k výkonu správy místních poplatků tím, že slovo „obec“ se nahrazuje slovy „obecní úřad“.

2.6 Prekluze a promlčení místního poplatku

Otázku prekluze místního poplatku upravuje zákon o místních poplatcích v § 12, který říká: *„Pokud poplatník nebo plátce nesplní svoji poplatkovou povinnost stanovenou obecně závaznou vyhláškou obce, lze dlužné částky vyměřit nebo doměřit do 3 let od konce kalendářního roku, ve kterém poplatková povinnost vznikla. Byl-li před uplynutím této lhůty učiněn úkon směřující k vyměření nebo doměření poplatku, běží tříletá lhůta znovu od konce roku, v němž byl poplatník nebo plátce o tomto úkonu písemně uvědoměn. Vyměřit a doměřit poplatek lze nejpozději do 10 let od konce kalendářního roku, ve kterém poplatková povinnost vznikla.“* Úkonem k prodloužení lhůty může být například výzva k ohlašovací povinnosti nebo zahájení daňové kontroly podle § 16 zákona o správě daní a poplatků. K uplynutí prekluzivní lhůty musí správce poplatku přihlídnout z úřední povinnosti a tuto lhůtu nelze prodloužit.

Od prekluzivní lhůty je nutné odlišit promlčecí lhůty, které jsou obsahem ustanovení § 70 zákona o správě daní a poplatků. Samotné promlčení na rozdíl od prekluze neznamená zánik práva poplatek vybrat a správce poplatku je povinen zaplacení poplatku požadovat, tj. poplatek vymáhat, jako kdyby k promlčení nedošlo. K promlčení přihlíží pouze tehdy, jestliže poplatník námitku promlčení uplatní. Obecná promlčecí lhůta je šestiletá. Tato lhůta se přerušuje a počíná běžet znovu po uplynutí kalendářního roku, ve kterém byl poplatník zpraven o úkonu správce poplatku zajišťujícího vybrání nebo vymožení poplatku. Takovým úkonem může být například výzva podle § 73 zákona o správě daní a poplatků, tj. výzva k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě. Nejdelší lhůta k vybrání poplatku je dvacetiletá.³⁸

Od 1.1.2011 bude § 12 zrušen z důvodu nadbytečnosti. Vyměření nebo doměření místních poplatků se bude řídit § 148 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Lhůty pro vyměření a vybrání poplatku zůstanou zachovány, tzn. nejdelší lhůta pro vyměření poplatku bude 10 let. Nejdelší lhůta k vybrání poplatku bude taktéž dvacetiletá. Ovšem zde dojde k zásadní změně. Zatímco doposud došlo po dvaceti letech počítaných od konce roku, ve kterém se stal nedoplatek splatným, pouze k promlčení a správce poplatku mohl i po této lhůtě nedoplatek od poplatníka vybrat, pokud ten nenamítl promlčení, v novém daňovém řádu dojde po dvaceti letech, počítaných ode dne splatnosti daně, k prekluzi. To znamená, že po uplynutí 20 let ode dne splatnosti daně již nebude možno nikdy daňový nedoplatek vybrat a k této skutečnosti musí správce daně přihlédnout z moci úřední.

³⁸ JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Místní poplatky v praxi*. 3. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Bova Polygon, 2004. 156 s. ISBN 80-7273-099-1

3 ŘÍZENÍ VE VĚCECH MÍSTNÍCH POPLATKŮ

Řízení o místních poplatcích je řízení daňové. Daňové řízení upravuje obecný procesní předpis, jímž je zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“). Z ustanovení § 1 plyne, že zákon upravuje i správu poplatků, které jsou příjmem rozpočtů obcí; jde o obecné ustanovení o působnosti zákona pro řízení ve věcech daní a poplatků, k němuž je zákon o místních poplatcích v poměru speciality, jako předpis zvláštní – jeho ustanovení mají proto před zákonem o správě daní a poplatků přednost. Tudíž zákon o správě daní a poplatků se při řízení ve věcech poplatků použije tehdy, pokud zákon o místních poplatcích nestanoví jinak. To znamená, že pokud chybí speciální úprava ve zvláštním zákoně, pak je nutné hledat řešení v obecném právním předpisu.³⁹

Zákon o místních poplatcích obsahuje oproti zákonu o správě daní a poplatků zvláštní úpravu:

- vydávání platebních výměřů (mimo náležitosti tohoto rozhodnutí, které jsou předmětem úpravy ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků)
- zvýšení poplatků při nezaplacení ve lhůtě splatnosti nebo zaplacení v nižší výši
- prominutí či snížení místních poplatků

Ostatní instituty zákona o správě daní a poplatků obecní úřad jako správce poplatků v řízení o místním poplatku využívá s výjimkou těch ustanovení, která nelze uplatnit pro jejich jednoznačné využití pouze územními finančními orgány v daňovém řízení, např. ustanovení § 40 a násl. týkající se podání daňového přiznání nebo hlášení, ustanovení § 63, které řeší daňové nedoplatky a penalizaci, nebo zvýšení daně podle ustanovení § 68.⁴⁰

Při řízení o místních poplatcích musí být dodržovány základní zásady daňového řízení dle § 2 zákona o správě daní a poplatků, podle tohoto zákona se postupuje při dožádání, místním šetření, při využití svědků a osob předzvědných v poplatkovém řízení, při zastupování,

³⁹ PELC, Vladimír. *Místní poplatky – úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. aktualizované vydání podle stavu k 1.1.2008, Praha: Linde, 2008. 303 s. ISBN 978-80-7201-691-4

⁴⁰ JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Zákon o správě daní a poplatků a jeho aplikace na výkon správy místních poplatků*. 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2004. 152 s. ISBN 80-7273-112-2

při psaní protokolů a úředních záznamů, při doručování. Podle tohoto zákona jsou pracovníci správce místního poplatku povinni zachovávat mlčenlivost o tom, co se při poplatkovém řízení nebo v souvislosti s ním dozvěděli, s výjimkou případů v zákoně uvedených. Za porušení mlčenlivosti jim hrozí sankce dle § 25 zákona o správě daní a poplatků. Zákonem o správě daní a poplatků se dále řídí instituty jako jsou např. zastavení řízení, předvolání a předvedení, dokazování, součinnost třetích osob, řádné opravné prostředky, mimořádné opravné prostředky, postup při vypořádání přeplatků na místních poplatcích a zejména postup při vymáhání dlužných místních poplatků.

Na zákon o správě daní a poplatků při řízení o místních poplatcích odkazuje § 13 zákona o místních poplatcích. Od 1.1.2011 bude § 13 zrušen. Podle důvodové zprávy k daňovému řádu je toto ustanovení v zákoně o místních poplatcích nadbytečné, neboť procesní postup vyplývá z § 2 odst. 3 daňového řádu.

Pro poplatkové řízení nemohou být využity právní postupy z jiných právních předpisů, a to ani doplňujícím způsobem. Na poplatkové řízení nelze aplikovat zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů.⁴¹

⁴¹ JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Zákon o správě daní a poplatků a jeho aplikace na výkon správy místních poplatků*. 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2004. 152 s. ISBN 80-7273-112-2

4 ZAVEDENÍ MÍSTNÍCH POPLATKŮ V OBCI

Místní poplatky uvedené v zákoně o místních poplatcích mají fakultativní povahu a povinnými se stávají až jejich zavedením obecně závaznou vyhláškou obce, protože pouze obci přísluší rozhodovat, které poplatky na svém území zavede.

Vydáním obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích obec reaguje na své podmínky a potřeby, a to nejen pokud jde o finanční příjmy z místních poplatků, ale významná role připadá i regulačním rysům jednotlivých poplatků. Jedná se např. o regulaci počtu psů v zastavěných lokalitách, v lázeňských městech nebo v místech soustředěného turistického ruchu, kde velký počet psů přesahuje rámec možnosti každodenní údržby místních komunikací a zachování jejich čistoty. Rozhodnutí obce zavést místní poplatky, vyjádřené v podobě OZV, je pro právnické a fyzické osoby bydlící či mající sídlo na území obce závazné a musí se jím řídit.⁴²

Obecně závazné vyhlášky jsou formou normotvorby obcí a jedním z projevů jejich práva na samosprávu.⁴³

Pravomoc vydávat obecně závazné vyhlášky obce byla dle ústavního zákona č. 1/1993, Ústava ČR, ust. čl. 104 odst. 3 svěřena zastupitelstvu obce. Způsob zavedení místních poplatků obsahuje § 14 zákona o místních poplatcích.

Od 1.1.2011 bude § 14 doplněn o § 14a, který zajistí zákonnou úpravu základních pravidel pro plnění povinností nepeněžitého charakteru poplatkových subjektů, tj. ohlašovací povinnost. Stávající ohlašovací povinnost je pouze předmětem úpravy obecně závazné vyhlášky. Rozsah a obsah ohlašovací povinnosti se v jednotlivých obcích značně liší a řada obcí ji v obecně závazné vyhlášce vůbec nezavádí. Nové ustanovení vymezuje výčet údajů, které poplatník nebo plátce uvede v ohlášení, a rovněž jsou zde vyjádřena specifika správy místních poplatků, jež se týkají např. doručování poplatníkům se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí a lhůty pro oznamování změn uvedených v ohlášení. Bude zavedena jednotná

⁴² BAKEŠ, Milan *Finanční právo*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 721 s. ISBN 80-7179-667-0

⁴³ JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Tvorba obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích*, 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2000. 80 s. ISBN 80-7273-006-1

patnáctidenní lhůta pro ohlášení jakýchkoliv změn v poplatkové povinnosti. Osobně se domnívám, že patnáctidenní lhůta bude v praxi nedostačující, určitě by poplatníkům vyhovovala lhůta delší.

Úprava § 14 zákona o místních poplatcích bude důvodem ke změně obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích, kde by obce měly u oznamovací povinnosti uvést přesné znění § 14a. Nové znění oznamovací povinnosti, které bude jednotné pro všechny obce, uvádím v praktické části bakalářské práce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA SPRÁVNÍHO OBVODU ORP VALAŠSKÉ KLOBOUKY

Analýzu uplatňování místních poplatků jsem se rozhodla provést v obcích správního obvodu ORP Valašské Klobouky. Pracuji na Městském úřadě ve Valašských Kloboukách, kde je mimo jiné náplní mé práce správa místních poplatků, a zajímalo mě, v jakém rozsahu jsou uplatňovány místní poplatky v dotčených obcích a jaký je jejich podíl na příjmech obcí.

Administrativní region obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky leží v jihovýchodní části Zlínského kraje, kde kraj hraničí se Slovenskou republikou.

Valašské Klobouky byly již v historii přirozeným střediskem této části Valašska, navíc zde sídlí řada institucí, jako finanční úřad, úřad práce, katastrální úřad, pobočku zde má Česká správa sociálního zabezpečení, Komerční banka a.s., Česká spořitelna a.s., GE Money Bank a.s. I tato skutečnost byla jedním z důvodů, proč se Valašské Klobouky staly v roce 2003 při reformě veřejné správy obcí s rozšířenou působností, na kterou přešla řada kompetencí ze zaniklého Okresního úřadu ve Zlíně a ve Vsetíně.

Do správního obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky patří 20 obcí (v závorce je uveden počet obyvatel obce k 31.12.2009),⁴⁴ z nichž dvě mají statut města, a to Valašské Klobouky (5 169) a Brumov-Bylnice (5 901). Dalšími obcemi jsou: Drnovice (439), Haluzice (82), Jestřabí (294), Křekov (171), Loučka (479), Návojná (699), Nedašov (1 403), Nedašova Lhota (766), Poteč (773), Rokytnice (588), Štítná nad Vláří-Popov (2 333), Študlov (514), Tichov (341), Újezd (1 219), Valašské Příkazy (274), Vlachova Lhota (238), Vlachovice-Vrbětice (1 507), Vysoké Pole (816).

Všem dvaceti obcím jsem zaslala dotazník týkající se správy místních poplatků a zároveň jsem je požádala o zaslání obecně závazných vyhlášek, kterými jsou v jednotlivých obcích místní poplatky zavedeny. Prostřednictvím dotazníku mně potřebné informace ke zpracování praktické části bakalářské práce poskytlo 14 obcí. Jedna obec, konkrétně obec Drnovice, nemá zavedený žádný místní poplatek.

⁴⁴ Údaje byly zjištěny na odboru matriky a evidence obyvatel Městského úřadu Valašské Klobouky

6 ROZBOR OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK

U obecně závazných vyhlášek dotčených obcí jsem se zaměřila především na úpravu ohlašovací povinnosti a okruh osvobození a úlev u jednotlivých poplatků. Jak jsem již uvedla v teoretické části, od 1.1.2011 nabude účinnosti zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu. Tímto zákonem dojde mimo jiné ke sjednocení úpravy ohlašovací povinnosti a ke zrušení § 16 zákona o místních poplatcích, který umožňoval prominutí poplatku z důvodu odstranění tvrdosti. Cílem rozboru obecně závazných vyhlášek je zjistit, jak mají ohlašovací povinnost ve svých vyhláškách upravenou zkoumané obce a na základě zjištění navrhnout jejich změnu. Z důvodu zrušení § 16 zákona o místních poplatcích by se měly obce zamyslet nad tím, zda rozšířit okruh poplatníků, kterým jsou poskytovány úlevy a osvobození, či nikoliv, protože od 1.1.2011 už nebude možné poplatníkům poplatky nad rámec důvodů uvedených v obecně závazné vyhlášce promíjet. Cílem této bakalářské práce není nutit obce, aby okruh osvobozených poplatníků rozšiřovaly, ale spíše jim předložit jakýsi přehled osvobození, které zavedly dotčené obce, a nechat je zvážit, zda stejný důvod pro osvobození od daného poplatku zapracovat do obecně závazné vyhlášky také.

6.1 Úprava ohlašovací povinnosti ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti

Na základě rozboru obecně závazných vyhlášek dotčených obcí jsem se přesvědčila, že úprava ohlašovací povinnosti opravdu není jednotná. Z důvodu omezeného rozsahu bakalářské práce jsem se zaměřila na úpravu ohlašovací povinnosti u místního poplatku ze psů. Tento poplatek je vybírán ve většině obcí zkoumaného správního obvodu.

Město Valašské Klobouky - obecně závazná vyhláška č. 11/2003 o místních poplatcích

Držitel psa je povinen ohlásit do 15 dnů vznik poplatkové skutečnosti. V této lhůtě je rovněž povinen ohlásit každou skutečnost, která má vliv na výši poplatků. V ohlášení je držitel psa povinen uvést jméno, příjmení, bydliště a rodné číslo. Jde-li o fyzickou nebo právnickou osobu, která je podnikatelským subjektem, je povinen uvést jméno nebo název, sídlo, IČ a číslo účtu u peněžního ústavu, na němž jsou soustředěny peněžní prostředky z jeho podnikatelské činnosti.

Město Brumov-Bylnice – obecně závazná vyhláška č. 4/2008 o místním poplatku ze psů

Poplatník je povinen správci poplatku ohlásit písemně nebo ústně do protokolu vznik, změnu nebo zánik poplatkové povinnosti do 15 dnů ode dne, kdy předmětná skutečnost nastala. V ohlášení je povinen sdělit příjmení, jméno, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu bydliště, pokud je od adresy trvalého pobytu odlišná. Jde-li o právnickou osobu, uvede název, sídlo a IČ. Fyzická nebo právnická osoba, která je podnikatelským subjektem, uvede rovněž čísla účtů u peněžních ústavů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti. Poplatník je dále povinen sdělit správci poplatku údaje potřebné pro stanovení výše poplatku, případně pro osvobození od poplatku a údaje o psu (jméno psa, plemeno, barva, pohlaví, datum narození psa a od kdy je pes držen).

Ohlašovací povinnost se vztahuje i na poplatníky, kteří mají nárok na osvobození od poplatku. Nárok na osvobození od poplatku je poplatník povinen správci poplatku prokázat do 30 dnů od vzniku skutečností zakládající tento nárok a dále je každoročně vždy do 31. ledna povinen správci poplatku doložit, že nárok na osvobození od poplatku trvá.

Obec Tichov – obecně závazná vyhláška č. 1/2003 o místních poplatcích

Držitel psa je povinen ohlásit obecnímu úřadu do 15 dnů vznik poplatkové skutečnosti, v této lhůtě je rovněž povinen ohlásit každou skutečnost, která má vliv na výši poplatků.

V ohlášení je povinen uvést jméno, příjmení, bydliště a rodné číslo. Jde-li o fyzickou nebo právnickou osobu, která je podnikatelským subjektem, je povinen uvést jméno nebo název, sídlo, IČ a číslo účtu u peněžního ústavu, na němž jsou soustředěny peněžní prostředky z jeho podnikatelské činnosti.

Obec Štítná nad Vláří-Popov – obecně závazná vyhláška o místním poplatku ze psů

V této vyhlášce je ohlašovací povinnost zakotvena velmi stručně. Je zde pouze uvedeno, že poplatník je povinen podat přiznání k poplatku do 15 dnů ode dne vzniku poplatkové povinnosti ze všech psů poplatníkem chovaných. Této vyhlášce lze také vytknout, že není očíslována.

Obec Vlachovice-Vrbětice – obecně závazná vyhláška o místních poplatcích

Poplatník je povinen písemně nebo ústně osobním ohlášením oznámit obecnímu úřadu do 15 dnů nabytí psa do vlastnictví. Po dovršení stáří psa šesti měsíců je poplatník povinen

oznámit tuto skutečnost obecnímu úřadu taktéž do 15 dnů. Ve stejné lhůtě je poplatník povinen oznámit obecnímu úřadu zánik jeho poplatkové povinnosti. Povinnost oznámit nabytí psa do vlastnictví má i občan, jehož pes je od poplatku podle zákona o místních poplatcích nebo podle této vyhlášky osvobozen. Tuto skutečnost musí při ohlášení obecnímu úřadu prokázat. Každou skutečnost, která má vliv na výši poplatku nebo na osvobození, je povinen poplatník oznámit do 10 dnů od jejího vzniku.

Při plnění oznamovací povinnosti je poplatník povinen obecnímu úřadu sdělit příjmení, jméno nebo název právnické osoby, bydliště nebo sídlo, číslo popisné a u právnické osoby IČ.

Obec Valašské Příkazy – obecně závazná vyhláška č. 3/97 o místních poplatcích

Poplatník je povinen oznámit správci poplatku do 15 dnů nabytí psa do vlastnictví. Po dovršení stáří psa šesti měsíců je poplatník povinen podat přiznání k poplatku a poplatek zaplatit. Povinnost oznámit nabytí psa do vlastnictví má i občan, jehož pes je od poplatku podle zákona o místních poplatcích nebo podle této vyhlášky osvobozen a tuto skutečnost musí při oznámení správci poplatku prokázat. Poplatník je rovněž povinen oznámit správci poplatku každou skutečnost, která má vliv na výši poplatku nebo na osvobození do 15 dnů od jejího vzniku. V ohlášení je poplatník povinen sdělit příjmení, jméno nebo název právnické osoby, bydliště nebo sídlo, rodné číslo nebo IČ. Jde-li o fyzickou nebo právnickou osobu, která je podnikatelským subjektem, uvede též čísla účtů u peněžních ústavů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti.

Obec Rokytnice – obecně závazná vyhláška č. 1/2003 o místních poplatcích

Poplatník je povinen oznámit správci poplatku písemně nebo ústně do protokolu do 15 dnů vznik své poplatkové povinnosti. Povinnost ohlášení držení psa má i osoba, která je od poplatku osvobozena. Důvody musí správci poplatku prokázat.

Obec Študlov – obecně závazná vyhláška č. 1/2003 o místním poplatku ze psů

Poplatník je povinen oznámit správci poplatku písemně na předepsaném tiskopise, vydaném správcem poplatku, do 15 dnů vznik své poplatkové povinnosti, tj. dovršení stáří psa tří měsíců nebo započetí držení psa staršího. Stejným způsobem a ve stejné lhůtě je poplatník povinen oznámit zánik své poplatkové povinnosti. Povinnost oznámit držení psa má i osoba, která je od placení poplatku osvobozena. Důvod pro osvobození musí držitel psa správci poplatku prokázat. Každou skutečnost, která má vliv na výši poplatkové povinnos-

ti, vznik nebo zánik nároku na osvobození, musí poplatník oznámit do 15 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala. Při plnění oznamovací povinnosti je poplatník povinen sdělit příjmení, jméno, trvalý pobyt a rodné číslo u fyzické osoby nebo název, sídlo a IČ u právnické osoby.

Obec Loučka – obecně závazná vyhláška č. 1/2007 o místním poplatku ze psů

Poplatník je povinen správci poplatku ohlásit vznik poplatkové povinnosti do 30 dnů ode dne, kdy poplatková povinnost vznikla, tj. dovršení stáří psa tří měsíců nebo započetí držení psa staršího. Stejným způsobem a ve stejné lhůtě je povinen ohlásit zánik své poplatkové povinnosti. Povinnost ohlásit držení psa má i osoba, která je od placení poplatku podle zákona o místních poplatcích nebo podle této OZV osvobozena. Důvod pro osvobození musí poplatník správci poplatku prokázat. Každou skutečnost, která má vliv na výši poplatkové povinnosti nebo vznik a zánik osvobození, je povinen poplatník oznámit do 30 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala. Při plnění ohlašovací povinnosti je povinen poplatník správci poplatku sdělit příjmení, jméno nebo název právnické osoby, trvalý pobyt nebo sídlo, rodné číslo nebo IČ.

Obec Poteč - obecně závazná vyhláška č. 1/2003 o místním poplatku ze psů

Poplatník je povinen oznámit správci poplatku písemně na předepsaném tiskopise, vydaném správcem poplatku, do 15 dnů vznik své poplatkové povinnosti, tj. dovršení stáří psa tří měsíců nebo započetí držení psa staršího. Stejným způsobem a ve stejné lhůtě je poplatník povinen oznámit zánik své poplatkové povinnosti. Povinnost oznámit držení psa má i osoba, která je od placení poplatku osvobozena. Důvod pro osvobození musí držitel psa správci poplatku prokázat. Každou skutečnost, která má vliv na výši poplatkové povinnosti, vznik nebo zánik nároku na osvobození, musí poplatník oznámit do 15 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala. Při plnění oznamovací povinnosti je poplatník povinen sdělit příjmení, jméno, trvalý pobyt a rodné číslo u fyzické osoby nebo název, sídlo a IČ u právnické osoby.

Obec Nedašova Lhota – obecně závazná vyhláška č. 1/1991 o místním poplatku ze psů

Ohlašovací povinnost je opět upravena velmi stručně. Je zde pouze uvedeno, že poplatník je povinen podat přiznání k poplatku do 15 dnů ode dne vzniku poplatkové povinnosti ze všech psů poplatníkem chovaných.

Jak je z uvedeného přehledu ohlašovacích povinností v obecně závazných vyhláškách patrné, je jejich rozsah v jednotlivých obcích odlišný, liší se i lhůty pro oznámení skutečností majících vliv na poplatkovou povinnost. Například v obecně závazné vyhlášce města Valašské Klobouky a obce Tichov schází upozornění, že ohlašovací povinnost se vztahuje i na držitele psů, kteří jsou buď ze zákona o místních poplatcích nebo podle OZV od poplatku osvobozeni, a že důvod osvobození musí správci poplatku prokázat. Zcela nedostačujícím způsobem je upravena ohlašovací povinnost u obecně závazných vyhlášek obcí Štítná nad Vláří-Popov, Rokytnice a Nedašova Lhota. V obecně závazné vyhlášce obce Vlachovice a Valašské Příkazy je uvedeno, že poplatku podléhají psi starší šesti měsíců, což neodpovídá platné legislativě. Od 1.1.2004, kdy nabyla účinnosti novela zákona o místních poplatcích č. 229/2003, se tento místní poplatek platí ze psů starších 3 měsíce. Toto ustanovení lze chápat také tak, že tyto obce poskytují úlevu pro psy mladší šesti měsíců. Pro všechny obce bych proto navrhla na základě ustanovení § 14 a § 14a zákona o místních poplatcích ve znění zákona č. 281/2009, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu, následující znění ohlašovací povinnosti, kterou lze analogicky použít na všechny místní poplatky se zohledněním specifik u jednotlivých poplatků:

Ohlašovací povinnost

(1) Držitel psa je povinen ohlásit písemně nebo ústně do protokolu obecnímu úřadu vznik poplatkové povinnosti, tj. dovršení stáří psa tří měsíců nebo započetí držení psa staršího, a to do 15 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala.

(2) V ohlášení poplatník uvede:

a) jméno a příjmení nebo název nebo obchodní firmu, obecný identifikátor (RČ nebo IČ), byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, místo podnikání, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, kterou jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,

b) čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka,

c) údaje rozhodné pro stanovení výše poplatkové povinnosti, údaje o psu (jméno psa, stáří, plemeno, barva, pohlaví, od kdy je pes držen).

(3) Ohlašovací povinnost se vztahuje i na držitele psů, kteří mají nárok na osvobození od poplatku nebo nárok na snížení poplatku. Skutečnosti zakládající tento nárok je povinen držitel psa správci poplatku prokázat do 15 dnů od jejich vzniku a každoročně do 31. ledna je povinen správci poplatku doložit, že nárok na osvobození od poplatku trvá.

(4) Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů ode dne, kdy nastala.

U poplatků, které nejsou vázány na trvalý pobyt poplatníka, např. poplatek z ubytovací kapacity, poplatek ze vstupného, bude doplněn navíc následující odstavec:

5) Poplatník nebo plátce, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede kromě údajů požadovaných v odst. 2 adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.

U každého poplatku bude důležité dobře stanovit údaje požadované v odst. 2 písm. c). Dále podle vzoru formulářů, které používají pro daňová přiznání finanční úřady, bude vhodné požadovat po poplatnících i uvedení telefonního čísla. Na základě ustanovení § 153, odst. 3 daňového řádu, totiž může správce poplatku daňový subjekt vhodným způsobem vyrozumět o výši jeho nedoplatku a upozornit jej na následky spojené s jejich neuhrazením. Pro tento účel je znalost telefonního čísla na poplatníka vhodná.

6.2 Osvobození a úlevy od poplatků

Jak jsem již uvedla v teoretické části bakalářské práce, jsou poplatníkům poskytovány osvobození nebo úlevy od poplatků vyplývající ze zákona o místních poplatcích a osvobození a úlevy stanovené obcí v obecně závazné vyhlášce nad rámec tohoto zákona. Navíc může obec poskytnout poplatníkovi na jeho žádost fakultativní úlevu nebo osvobození od poplatku podle § 16 zákona o místních poplatcích, tj. z důvodu odstranění tvrdosti. § 16 však bude od 1.1.2011 zákonem č. 281/2009 Sb. zrušen.

V dotazníkovém šetření u jednotlivých obcí jsem mimo jiné zjišťovala, kolik každá obec obdržela za roky 2005-2009 žádostí o prominutí poplatku podle § 16 zákona o místních poplatcích. Ze 14 obcí, které mně údaje o správě místních poplatků poskytly, promíjely poplatky podle tohoto paragrafu pouze dvě obce, konkrétně město Brumov-Bylnice a město Valašské Klobouky. Město Brumov-Bylnice takto v letech 2005 a 2006 prominulo po-

platek ze psů pěti poplatníkům, v roce 2007 šesti poplatníkům a v letech 2008 a 2009 vždy čtyřem poplatníkům. Město Valašské Klobouky se s žádostí o prominutí poplatku z důvodu odstranění tvrdosti setkala u poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, a to v roce 2005, kdy prominulo poplatek 24 poplatníkům, v roce 2006 rozhodlo o prominutí poplatku dvěma poplatníkům a v roce 2007 prominulo poplatek třem poplatníkům. Vyšší počet podaných žádostí v roce 2005 vyplynul z toho, že obec ještě neměla v obecně závazné vyhlášce upraveno osvobození a úlevy nad rámec zákona o místních poplatcích.

Ostatní obce se s žádostmi o prominutí kteréhokoliv poplatku z důvodu odstranění tvrdosti neselekaly. Na základě provedeného průzkumu se lze přiklonit k názoru navrhovatelů změny zákona o místních poplatcích, kteří v důvodové zprávě uvádějí, že stávající ustanovení § 16 se jeví jako nadbytečné, protože obce mají ve své samostatné působnosti širokou pravomoc ke stanovení osvobození nebo úlev od placení poplatku v obecně závazné vyhlášce. Navíc průzkum ukázal, že poplatníci možnosti prominout poplatek z důvodu odstranění tvrdosti ve významné míře nevyužívají.

V praxi se ale dá předpokládat, že o prominutí poplatku z důvodu odstranění tvrdosti, tedy nad rámec osvobození a úlev vyplývajících u jednotlivých poplatků ze zákona o místních poplatcích nebo obecně závazné vyhlášky, poplatníci nejčastěji žádají u poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Při rozboru obecně závazných vyhlášek jsem se proto zaměřila na úpravu osvobození a úlev u tohoto poplatku v následujících obcích:

Město Valašské Klobouky má v obecně závazné vyhlášce zakotveny následující úlevy a osvobození od tohoto poplatku⁴⁵:

1. Vlastník stavby určené nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba, se od poplatku osvobozuje. Osvobození od

⁴⁵ Obecně závazná vyhláška města Valašské Klobouky č. 3/2007 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na území města Valašské Klobouky, ve znění vyhlášky č. 2/2008.

poplatku je přiznáno také občanům trvale bydlícím v nedostupných lokalitách. Tyto jsou v OZV přesně určeny ulicí a číslem popisným.

2. Občané narození v příslušném kalendářním roce se od poplatku osvobozují.
3. Občané hlášení k trvalému pobytu v sídle ohlašovny po zrušení údaje o místu trvalého pobytu jsou od poplatku osvobozeni.
4. Poplatník, který se alespoň po dobu 3 kalendářních měsíců nezdržuje na území města z níže uvedených důvodů, se za tuto dobu od poplatku osvobozuje. Tyto skutečnosti doloží do 30.9. příslušného roku. Těmito důvody jsou:
 - a) dlouhodobý pracovní pobyt v zahraničí doložený potvrzením tuzemského nebo zahraničního zaměstnavatele nebo kopií cestovního dokladu,
 - b) dlouhodobý pobyt v zahraničí doložený potvrzením o pobytu v příslušném státu nebo kopií cestovního dokladu,
 - c) dlouhodobý studijní pobyt v zahraničí doložený potvrzením tuzemské nebo zahraniční školy nebo kopií cestovního dokladu,
 - d) výkon trestu odnětí svobody doložený pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebo sdělením vězeňské služby,
 - e) pobyt v jiném městě České republiky spojený s úhradami za komunální odpad doložený potvrzením úřadu nebo města o zaplacení místního poplatku nebo smlouvou o pravidelných platbách za ukládání odpadu.
5. Dětem do 10 let věku a občanům nad 65 let věku včetně se poskytuje úleva 140 Kč z plné výše sazby poplatku.
6. Studentům ve věku 15-26 let studujícím mimo území města na základě potvrzení školy o prezenčním (denním) studiu se poskytuje úleva 140 Kč z plné výše sazby poplatku.

Město Brumov-Bylnice poskytuje následující úlevy a osvobození⁴⁶:

1. Úleva ve výši 10 % sazby poplatku se poskytuje občanovi, který je zapojen do projektu „Systém malých kompostáren ve městě Brumov-Bylnice“.
2. Úleva ve výši 50 % sazby poplatku se poskytuje studentům studujícím mimo území města Brumov-Bylnice, kteří jsou v průběhu školního roku ubytováni v sídle školy mimo město a předloží správci poplatku doklad o studiu a doklad o ubytování.
3. Vlastník stavby určené nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba:
 - a) se od poplatku za rekreační objekt osvobozuje, pokud má ohlášené místo trvalého pobytu na území města Brumov-Bylnice,
 - b) má přiznanou úlevu ve výši 50 % sazby poplatku za rekreační objekt, pokud má ohlášené místo trvalého pobytu mimo území města Brumov-Bylnice.
4. Od poplatku se osvobozuje každá fyzická osoba s trvalým pobytem na území města Brumov-Bylnice, která dovršila 80 let a více.
5. Od poplatku se osvobozují poplatníci, kteří jsou ve městě hlášeni k trvalému pobytu, a to v objektu stojícím samostatně nebo společně s několika dalšími podobnými stavbami osamoceně mimo zastavěnou část města (samoty). Podmínkou pro přiznání tohoto osvobození je, že v dané lokalitě mimo zastavěnou část města nelze celoročně provádět svoz komunálních odpadů, není zde umístěn velkoobjemový kontejner.
6. Od poplatku se osvobozují poplatníci se zvlášť těžkým zdravotním postižením, kterým byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod, na základě předložení dokladu (ZTP/P).
7. Od poplatku se osvobozuje každé třetí a další dítě z dětí do 15 let žijících ve společné domácnosti a s trvalým pobytem na území města.

⁴⁶ Obecně závazná vyhláška města Brumov-Bylnice č. 8/2007 o místním poplatku za provoz systému shromáždění, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na území města Brumov-Bylnice.

8. Na základě žádosti jsou od poplatku osvobozeni poplatníci, kteří se z důvodu:
- a) pracovního pobytu v zahraničí doloženého potvrzením tuzemského nebo zahraničního zaměstnavatele,
 - b) pobytu v zahraničí doloženého potvrzením o pobytu v příslušném státě,
 - c) studijního pobytu v zahraničí doloženého potvrzením tuzemské nebo zahraniční školy,
 - d) výkonu trestu odnětí svobody doloženého pravomocným rozsudkem soudu nebo sdělením vězeňské služby,
 - e) pobytu v jiné obci ČR doloženého dokladem o ubytování v místě pobytu, spojený s úhradami za komunální odpad doložený potvrzením úřadu příslušné obce o zaplacení místního poplatku nebo jiného způsobu úhrady nákladů za likvidaci odpadu,
 - f) pobytu v sociálním ústavu nebo obdobném zařízení doloženého potvrzením tohoto zařízení,

zdržují na území města Brumov-Bylnice méně než 30 kalendářních dnů v příslušném roce.

Obec Loučka poskytuje tyto úlevy a osvobození⁴⁷:

1. Poplatníci mladší 6 let jsou osvobozeni od poplatku ve výši jedné poloviny roční sazby. Pro určení věku těchto osob je rozhodný stav vždy k 1.1. každého kalendářního roku.
2. Osvobozeno od poplatku je každé v pořadí třetí a další nezaopatřené dítě, které je hlášeno k trvalému pobytu společně s rodiči.
3. Osvobozeny jsou osoby, které prokážou, že se v místě trvalého bydliště nezdržují více než 6 měsíců.

⁴⁷ Obecně závazná vyhláška obce Loučka č. 3/2007, kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 2/2006 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

4. Osvobozeno od poplatku je dítě narozené v příslušném kalendářním roce, a to do konce tohoto roku.

Obec Vlachova Lhota a obec Újezd mají ve vyhláškách zakotveny stejné úlevy a osvobození⁴⁸:

1. Osvobození od poplatku je přiznáno vlastníkům ve špatně dostupných lokalitách. Jejich výčet je ve vyhlášce uveden.
2. Občané narození v příslušném kalendářním roce se od poplatku osvobozují.
3. Občané hlášení k trvalému pobytu v sídle ohlašovny po zrušení údaje o místě trvalého pobytu jsou od poplatku osvobozeni.
4. Poplatník, který se alespoň po dobu 3 kalendářních měsíců nezdržuje na území obce z důvodů níže uvedených, se za tuto dobu od poplatku osvobozuje. Důvody nepřítomnosti musí poplatník doložit nejpozději do 31.12. příslušného kalendářního roku. Z dokladu musí být jednoznačně zřejmá délka nepřítomnosti. Důvody nepřítomnosti a doklady tuto nepřítomnost osvědčující, jež zakládají nárok na osvobození, jsou:
 - a) dlouhodobý pracovní pobyt v zahraničí doložený potvrzením tuzemského nebo zahraničního zaměstnavatele nebo kopií cestovních dokladů,
 - b) dlouhodobý pobyt v zahraničí doložený potvrzením o pobytu v příslušném státu nebo kopií cestovních dokladů,
 - c) dlouhodobý studijní pobyt v zahraničí doložený potvrzením tuzemské nebo zahraniční školy nebo kopií cestovních dokladů,
 - d) výkon trestu odnětí svobody doložený pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebo sdělení vězeňské služby,

⁴⁸ Obecně závazná vyhláška obce Vlachova Lhota č. 2/2007 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na území obce Vlachova Lhota a Obecně závazná vyhláška obce Újezd č. 2/2007 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na území obce Újezd u Val. Klobouk.

e) pobyt v jiném městě ČR spojený s úhradami za komunální odpad, doložený potvrzením úřadu nebo města o zaplacení místního poplatku nebo smlouvou o pravidelných platbách za ukládání odpadu.

5. Dětem do 15 let a studentům od 15-26 let se poskytuje úleva 50 Kč z plné výše sazby poplatku.

6. Studentům ve věku 15-26 let studujícím mimo území obce na základě potvrzení o interním a kolejním ubytování se poskytuje úleva 100 Kč z plné výše sazby poplatku.

Obec Rokytnice má v OZV zakotveny následující úlevy a osvobození od poplatku⁴⁹:

1. Osoby s trvalým pobytem v obci Rokytnice a v místní části Kochanec, trvale nebo dlouhodobě pobývajících v zahraničí nebo prokazatelně bydlících v jiné obci, jsou od poplatku osvobozeny. Při pobytu v místě trvalého bydliště delším než jeden měsíc se na ně vztahuje ohlašovací povinnost včetně úhrady poplatku.

2. Studentům, kteří bydlí na kolejích nebo v místě studia, náleží poloviční úleva za každý započatý měsíc pobytu na kolejích nebo v místě studia. Příslušná osoba musí správci poplatku prokázat, že splňuje podmínky, a to potvrzením o studiu na střední nebo vysoké škole.

3. Třetí a každé další dítě do 18 let je od poplatku osvobozené.

4. Osobám s trvalým pobytem na číslech popisných uvedených v obecně závazné vyhlášce se poskytuje úleva z celkové částky ve výši 30 %.

5. Poplatníkovi, který zaplatí celou výši poplatku do 31.3. příslušného roku, bude poskytnuta sleva z celkové částky ve výši 5 %.

Obce Křekov a Štítná nad Vláří-Popov neposkytují žádné osvobození nebo úlevy od poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

⁴⁹ Obecně závazná vyhláška č. 4/2004 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Z uvedeného přehledu opět vyplývá, že zakotvení osvobození a úlev v jednotlivých obecně závazných vyhláškách je velmi různorodé, dokonce existují obce, které neposkytují žádné osvobození a úlevy od poplatku, za což je nelze kritizovat, je to výrazem jejich autonomie. Přiklání bych se proto k názoru, že by měl být § 16 v zákoně o místních poplatcích zachován i nadále. Jestliže obce nemají zájem paušálně promíjet poplatky např. občanům, kteří se dlouhodobě nezdržují na území obce, měla by být zachována možnost prominout poplatek individuálně na žádost poplatníka. Dále se může stát, že i když obec zakotví do obecně závazné vyhlášky širší okruh osvobození a úlev, může nastat v životě poplatníka situace, se kterou obecně závazná vyhláška nepočítá, ale obec nebude moct poplatek na žádost poplatníka prominout. Ani v jedné hodnocené obecně závazné vyhlášce jsem se například nesetkala s osvobozením nebo úlevou pro občany, kteří dlouhodobě pobývají v léčebných zařízeních (léčebny dlouhodobě nemocných, psychiatrické léčebny apod.). Podle mého názoru by měli mít stejný nárok na osvobození jako poplatníci, kteří se v místě svého trvalého bydliště dlouhodobě nezdržují z důvodů, které jsou v obecně závazných vyhláškách uvedené.

7 UPLATŇOVÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH

Dalším z cílů této bakalářské práce je zjistit, jak obce spadající do správního obvodu ORP Valašské Klobouky využívají možnosti zavést na svém území místní poplatky a jaký je podíl příjmů z místních poplatků na celkových a daňových příjmech obce.

Následující tabulka (Tab. 1) obsahuje přehled místních poplatků, které jsou v jednotlivých obcích zavedeny. Do tabulky jsem neuvedla poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a části měst a poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu a kanalizace, protože první z nich nemá zavedený žádná obec a druhý zavedla pouze obec Valašské Příkazy.

Tab. 1. Přehled místních poplatků zavedených v dotčených obcích

Obec	ze psa	za lázeňský nebo rekreační pobyt	za užívání veřejného prostranství	ze vstupného	z ubytovací kapacity	za provozovaný VHP	za odpad
Brumov-Bylnice	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO
Valašské Klobouky	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Loučka	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO
Nedašova Lhota	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Poteč	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Rokytnice	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
Štítná nad Vláří	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO
Študlov	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE
Tichov	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Valašské Příkazy	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Vlachova Lhota	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO
Vlachovice	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE
Křekov	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO
Nedašov	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE
Poplatek zaveden v počtu obcí	14	2	7	6	2	9	8

Zdroj: vlastní

Z tabulky je patrné, že všechny obce mají zaveden místní poplatek ze psa. Jedná se o historicky nejstarší poplatek. Dle dotazníkového šetření některé obce tento poplatek vybírají již od 80. let minulého století. Dalším nejčastěji vybíraným poplatkem je poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Obce, které povolují provoz výherních hracích přístrojů podle zákona č. 202/1990, o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších před-

pisů, zároveň vybírají místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Třetím nejčastěji zaváděným poplatkem je poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Osobně si myslím, že tento poplatek zavedl do systému likvidace komunálního odpadu spravedlnost a přispěl k tomu, že se v obcích snížil počet černých skládek a občané začali odpad více třídit. Před zavedením tohoto poplatku si občané většinou kupovali u obce za určitou částku žetony nebo celoroční známky na odvoz odpadu, kterými označili své nádoby na odpad a na základě tohoto označení jim firma, která svoz zajišťuje, odpad vyvezla. Řada občanů si však žetony ani celoroční známky nekupovala. Tito občané odpad vyhazovali do popelnic sousedům, do veřejných odpadkových košů, v nejhorším případě zakládali černé skládky. Zavedením místního poplatku tento nešvar vymizel. Obec má zaručeno, že za vývoz odpadu zaplatí všichni občané, protože zavedený poplatek se stává povinným pro každou fyzickou osobu s trvalým pobytem v obci. Pokud poplatník nezaplatí dobrovolně, obec poplatek vyměří platebním výměrem a na základě něho může dlužnou částku vymáhat exekučně.

Nejméně zaváděnými poplatky ve sledovaném regionu jsou poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity. A to z toho důvodu, že ve zkoumaných obcích se nenachází žádné významnější ubytovací kapacity. Příjem z těchto poplatků by pro obce nebyl nijak významný.

7.1 Sazby místních poplatků

Zákon o místních poplatcích u každého poplatku stanovuje horní hranici sazby, popř. horní hranici v procentním vyjádření nebo je vymezena dolní i horní hranice. Konkrétní výši sazby u každého poplatku si stanoví v těchto zákonných mezích obec sama v obecně závazné vyhlášce.

Následující tabulka (Tab. 2) znázorňuje sazby poplatků ve sledovaných obcích:

Tab. 2. Sazby místních poplatků v dotčených obcích v roce 2009

Obec	ze psa v Kč/rok	za lázeň- ský nebo rekreační pobyt Kč/den/ osoba	za užívání veřejného prostranství Kč/m ² /den	ze vstup- ného v %/paušál v Kč	z ubyto- vací ka- pacity Kč/osoba/ den	za provo- zovaný VHP Kč/1 VHP/3 měsíce	za odpad Kč/osoba/ rok**
Brumov-Bylnice	120/1400*		různé sazby			5 000	450
Val. Klobouky	100/500*	5	různé sazby	10%	2	4 500	330/190
Loučka	100					5 000	300/150
Nedašova Lhota	40						
Poteč	100						
Rokytnice	100		různé sazby	10%		5 000	350
Štítná nad Vláří	100		60			5 000	220
Študlov	100			10%		5 000	
Tichov	100	10	2	10%	2	3 000	220/150
Valašské Příkazy	60			10%			
Vlachova Lhota	70						300/250
Vlachovice	60		různé sazby	10%/1750		5 000	
Křekov	100						300/250
Nedašov	60		8			5 000	

Zdroj: vlastní

* za lomítkem je uvedena sazba za psa drženého v bytovém domě

**za lomítkem je uvedena snížená sazba poplatku

Z uvedeného přehledu je patrné, že sazby poplatků v jednotlivých obcích se pohybují spíše při dolní hranici nebo v polovině zákonné sazby. Pouze u místního poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj téměř všechny obce využily maximální zákonnou hranici sazby. Zvýšení sazby na maximum bych doporučila i městu Valašské Klobouky a obci Tichov. Všeobecně je známa společenská škodlivost hazardních her a zvýšení sazby může částečně přispět k omezení provozování VHP.

U poplatku za užívání veřejného prostranství mají obce stanoveny různé sazby pro různé způsoby užívání prostranství. Jejich rozbor by byl velmi obsáhlý, vzhledem k doporučenému rozsahu bakalářské práce není možné tento rozbor podrobně provést.

U poplatku ze vstupného bych obcím, zvláště těm, ve kterých se konají pravidelné společenské akce (diskotéky), doporučila, aby v obecně závazné vyhlášce stanovily i paušální částku a umožnily tak pořadatelům akcí, podléhajícím tomuto poplatku, odvádět jej pravidelně ve stejné výši. Zjednoduší se tak administrativa jak u poplatníka, tak u správce po-

platku. V současné době tuto možnost ve sledovaném regionu nabízí pouze obec Vlachovice.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že sazby poplatků zůstávají stejné 10 i více let. Ke změně sazby dochází každoročně jedině u poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, protože při jejím stanovení se musí vycházet ze skutečných nákladů obce na likvidaci směsného komunálního odpadu. Tyto náklady se každoročně zvyšují a z toho důvodu se zvyšuje i sazba místního poplatku. Vzhledem k tomu, že se ostatní daně vybírané v ČR od roku 1990 již několikrát zvyšovaly, doporučovala bych obcím alespoň mírné zvýšení sazeb i u ostatních místních poplatků. V opačném případě bude podíl místních poplatků na příjmech některých obcí spíše symbolický a náklady na jejich administrativu je mohou převýšit.

7.2 Podíl místních poplatků na příjmech obcí

Jak bylo již uvedeno v teoretické části bakalářské práce, řadí se místní poplatky mezi daňové příjmy obce a kromě hospodaření s vlastním majetkem jsou místní poplatky jediným zdrojem příjmů, o jejichž výši mohou obce samostatně rozhodovat. Z průzkumu provedeného v obcích správního obvodu ORP Valašské Klobouky jsem zjistila, že jejich podíl na příjmech obce je téměř zanedbatelný. Přesto v rozpočtech obcí je například příjem z poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů nepostradatelný. Zjištěné údaje o příjmech obcí jsem shrnula do následující tabulky (Tab. 3). Údaje se týkají roku 2008.⁵⁰

⁵⁰ Údaje za rok 2009 nebylo možné u všech obcí zjistit, proto byly použity údaje za rok 2008.

Tab. 3. Podíl příjmů z místních poplatků na celkových a daňových příjmech obcí

obec	celkové příjmy	daňové příjmy	příjmy z místních poplatků	Podíl v %
Brumov-Bylnice	78 578 000,00	73 330 000,00	2 589 000,00	3,53%
Valašské Klobouky	183 052 832,00	52 322 847,00	1 994 204,00	3,81%
Loučka	4 055 330,00	3 931 000,00	124 330,00	3,16%
Nedašova Lhota	7 053 240,00	5 271 640,00	2 840,00	0,05%
Poteč	9 502 430,00	6 105 760,00	6 950,00	0,11%
Rokytnice	5 279 305,00	5 106 858,00	172 447,00	3,38%
Štítná nad Vláří	49 464 890,00	18 515 100,00	316 260,00	1,70%
Študlov	6 597 160,00	4 052 178,00	112 845,00	2,78%
Tichov	3 697 100,00	2 615 860,00	81 360,00	3,11%
Valašské Příkazy	6 816 320,00	2 171 480,00	19 670,00	0,90%
Vlachova Lhota	3 602 813,00	1 950 884,00	64 560,00	3,30%
Vlachovice	19 408 430,00	12 918 770,00	136 877,00	1,06%
Křekov	2 416 650,00	1 316 840,00	32 398,00	2,46%
Nedašov	15 331 900,00	10 033 798,00	57 866,00	0,58%

Zdroj: vlastní

Tabulka názorně ukazuje, že podíl místních poplatků na daňových příjmech obcí je opravdu marginální. Pouze v obcích, kde je zaveden místní poplatek za provoz systému shromáždování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů se tento podíl pohybuje kolem 3 %.

7.3 Pokrytí nákladů na likvidaci smíšeného komunálního odpadu příjmy z místního poplatku

Ve svém průzkumu jsem se dále zaměřila na to, do jaké míry příjmy z místního poplatku za provoz systému shromáždování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů pokrývají náklady obce na likvidaci smíšeného komunálního odpadu. Jak jsem již uvedla v teoretické části, obrátila se některá větší česká města na Ministerstvo financí ČR s žádostí, aby předložilo návrh novely zákona o místních poplatcích, kde by došlo ke zvýšení horní hranice sazby tohoto poplatku. Města namítala, že i když zavedou poplatek v maximální sazbě, nepostačí příjem z místního poplatku zdaleka na úhradu zmíněných nákladů. Jaká je situace v tomto směru ve sledovaných obcích znázorňuje následující tabulka (Tab. 4):

Tab. 4. Porovnání příjmů z místního poplatku za odpad s náklady obcí na likvidaci směšného komunálního odpadu v roce 2008⁵¹

obec	příjem z MP	náklady na likvidaci komunálního odpadu	doplatek obce na likvidaci komunálního odpadu	doplatek v %	sazba poplatku v Kč
Brumov-Bylnice	2 050 133,00	3 757 780,00	1 707 647,00	45,44%	450,00
Valašské Klobouky	1 398 240,00	1 935 421,00	537 181,00	27,75%	330,00
Loučka	100 130,00	204 879,00	104 749,00	51,13%	300,00
Rokytnice	172 477,00	288 840,00	116 363,00	40,29%	350,00
Štítná nad Vláří	456 000,00	458 219,00	2 219,00	0,50%	220,00
Vlachova Lhota	63 260,00	65 013,00	1 753,00	2,70%	300,00
Křekov	29 198,00	64 408,00	35 210,00	54,67%	300,00

Zdroj: vlastní

Z tabulky vyplývá, že příjmy z místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v některých obcích nepokrývají ani 50 % nákladů na likvidaci SKO, přesto obce nevyužívají možnosti zavést maximální hranici sazby ve výši 500 Kč na osobu a rok. Představitelé obcí si velmi váží toho, že po zavedení poplatku začali lidé odpad více třídit, dokonce ubylo černých skládek. Pokud jim to obecní rozpočet dovolí, raději za likvidaci směšného komunálního odpadu větší část doplatí. Ale i na těchto malých obcích to mohou být důvody politické. Politické strany nebo různá sdružení, která chtějí i v dalším volebním období ve vedení obcí zůstat, nechtějí ztratit své voliče tím, že zvýší jejich daňovou zátěž.

Pro srovnání jsem provedla stejný průzkum ve větších městech. Konkrétně jsem oslovila města Zlín, Vizovice, Uherský Brod, Vsetín a Valašské Meziříčí. Jaký je poměr příjmů z místního poplatku a nákladů na likvidaci SKO ukazuje následující tabulka (Tab. 5):

⁵¹ Údaje za rok 2009 nebylo možné u všech obcí zjistit, proto byly použity údaje z roku 2008.

Tab. 5. Porovnání příjmů z místního poplatku za odpad s náklady měst na likvidaci směšného komunálního odpadu v roce 2009

město	příjem z MP	náklady na likvidaci komunálního odpadu	doplatek obce na likvidaci komunálního odpadu	doplatek, resp. přeplatek v %	sazba poplatku v Kč
Zlín	31 574 330,00	známé v 6/2010			500,00
Vizovice	2 247 531,00	3 607 884,00	1 360 353,00	37,70%	480,00
Uherský Brod	6 479 575,00	8 149 325,00	1 669 750,00	20,50%	430,00
Vsetín	12 810 094,00	12 600 577,00	-209 517,00	-1,66%	492,00
Val. Meziříčí	12 597 645,00	20 041 390,00	7 443 745,00	37,14%	490,00

Zdroj: vlastní

Větší města se již blíží k horní zákonné hranici sazby tohoto místního poplatku, některá již horní hranici zavedla. Město Zlín dosud nezná přesnou částku za likvidaci SKO, ale předpokládá, že tyto náklady budou převyšovat příjem z místního poplatku. Je tedy patrné, že i kdyby tato města zavedla nejvyšší možnou sazbu, tj. 500 Kč za fyzickou osobu a rok, nepostačí příjem z místního poplatku na úhradu nákladů spojených s likvidací směšného komunálního odpadu. Požadavek některých obcí na změnu zákona o místních poplatcích, konkrétně na zvýšení horní hranice sazby tohoto poplatku se jeví jako oprávněný.

ZÁVĚR

Na základě teoretických znalostí a praktických zkušeností hodnotím stávající právní úpravu místních poplatků, co se týká jejich zavedení, jako dostačující. Obce k tomu mají dostatek pravomocí a nabídka místních poplatků, které mohou zavést, je poměrně široká.

Největší nedostatky v právní úpravě spatřuji u poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Nevyhovující je současná zákonná horní hranice sazby poplatku ve výši 500 Kč na osobu a rok. I když průzkum provedený v této bakalářské práci ukázal, že dotčené obce doposud nezavedly poplatky v maximální možné výši, z porovnání příjmů z místního poplatku a nákladů na likvidaci směsného komunálního odpadu vyplývá, že ani zavedením maximální sazby poplatku nedojde k úplnému pokrytí zmíněných nákladů. V nejbližší budoucnosti bude proto potřeba opět iniciovat změnu zákona o místních poplatcích a dát obcím možnost zavést vyšší sazbu než 500 Kč na osobu a rok.

Dále zákon neřeší situace, kdy jsou k rekreačním účelům pronajímány bytové jednotky např. v horských střediscích (tzv. apartmány), ve kterých není k pobytu hlášena žádná fyzická osoba, a tyto jednotky nejsou ani považovány za objekty sloužící k individuální rekreaci, a proto je nelze podle současné právní úpravy zpoplatnit. Přesto musí obec zajistit likvidaci komunálního odpadu i z těchto obydlí. Trvale bydlící občané tak doplácí na rekreanty. Stejný problém se objevuje u tzv. satelitních měst, kdy jejich obyvatelé si často ponechají místo trvalého pobytu ve svém původním bydlišti, protože tam vlastní byt a nová obec, pod kterou satelitní město spadá, nemůže tyto obyvatele zpoplatnit místním poplatkem, i když zajišťuje likvidaci odpadu i z těchto lokalit. Bude proto vhodné do další novely zákona o místních poplatcích zpracovat i zpoplatnění těchto obydlí.

Stejně tak bude nutné vyřešit otázku ručení rodičů a osvojitelů za poplatek připadající na nezletilé děti a osvojence, aby jim každoročně nenarůstal dluh, který po nich začne správce poplatku po dovršení 18 let věku vymáhat.

U ostatních poplatků se v praxi neseťkávám s výraznějšími nedostatky, které by vyžadovaly změnu zákona o místních poplatcích.

Musím se však pozastavit nad zrušením § 16 zákona o místních poplatcích, kdy již nebude možné poplatky na žádost poplatníka z důvodu odstranění tvrdosti promíjet. Osobně se nedomnívám, že by docházelo ke zneužívání tohoto paragrafu. I když obec může v obecně

závazné vyhlášce stanovit osvobození a úlevy od poplatku nad rámec zákona o místních poplatcích, mohou nastat v životě poplatníka nikým neočekávané okolnosti, které nebudou zapadat do důvodů, které zakládají osvobození nebo úlevu zakotvenou v OZV, ale obec nebude mít zákonnou pravomoc poplatek prominout. Dle mého názoru měla být možnost prominout místní poplatek nebo jeho část v zákoně o místních poplatcích zachována.

Obcím, u kterých jsem prováděla analýzu a komparaci obecně závazných vyhlášek, bych doporučila, aby z důvodu zrušení § 16 zákona o místních poplatcích dobře zvážily okruh osvobození a úlev zavedených v obecně závazných vyhláškách nad rámec zákona o místních poplatcích. Taktéž bych jim doporučila zvýšení sazeb u některých poplatků, zejména u poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání, odstraňování komunálních odpadů. Předpokládám, že současná ekonomická situace, kdy se snižují daňové příjmy obcí díky hospodářské krizi, sama obce donutí poplatek zvýšit blíže k horní zákonné hranici sazby. Za velmi nízkou považuji ve všech dotčených obcích sazbu místního poplatku ze psa. Vzhledem k tomu, že psi se podílejí na znečišťování veřejného prostranství a každá obec vynakládá nemalé prostředky na údržbu a úklid těchto prostranství, považuji za vhodné, aby držitelé psů formou tohoto místního poplatku více přispívali do obecních rozpočtů.

Provedená analýza obecně závazných vyhlášek ve vybraných obcích ukázala oprávněnost zavedení zákonné úpravy ohlašovací povinnosti. Doposud byla ohlašovací povinnost v jednotlivých obecně závazných vyhláškách stanovena velmi odlišně, lišily se také lhůty pro oznámení změny údajů uvedených v ohlášení. Zákonem stanovená patnáctidenní lhůta se mně však jeví jako krátká. Na základě zkušeností z praxe bych za vhodnější považovala lhůtu třicetidenní.

I když průzkum ukázal, že podíl příjmů z místních poplatků na daňových příjmech obcí je minimální, tvoří cca 3 % těchto příjmů, nelze opomenout také jejich význam regulační. Zavedením těchto poplatků nebo jejich zvýšením může obec regulovat počet psů, počet provozovaných výherních hracích přístrojů nebo vjezd do některých lokalit. Díky tomu může být v obcích vytvořeno příznivější prostředí pro všechny jejich obyvatele.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace:

- [1] BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 3. vyd. Praha: C.H.Beck, 2003. 721 s. ISBN 80-7179-667-0.
- [2] BAROŠ, Lubomír, et al. *Reforma veřejné správy v České republice*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2003. 64 s. ISBN 80-239-0225-3.
- [3] JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Tvorba obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích*. 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2000. 80 s. ISBN 80-7273-006-1.
- [4] JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Místní poplatky v praxi*. 3. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Bova Polygon, 2004. 156 s. ISBN 80-7372-099-1.
- [5] JIRÁSKOVÁ, Zdena, ŠNEBERKOVÁ, Alena. *Zákon o správě daní a poplatků a jeho aplikace na výkon správy místních poplatků*. Praha: Bova Polygon, 2004. 152 s. ISBN 80-7273-112-2.
- [6] KADEČKA, Stanislav. *Zákon o místních poplatcích a předpisy související*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 399 s. ISBN 80-7179-918-1.
- [7] KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. 272 s. ISBN 80-85963-73-6.
- [8] KOUDELKA, Zdeněk. *Průvodce územní samosprávou*. 1. vyd. Praha: Linde, 2003. 237 s. ISBN 80-7201-403-X.
- [9] NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva ČR*. 1. vyd. Praha: CEVRO Institut, 2007. 70 s. ISBN 80-86816-22-2.
- [10] PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 3. aktualizované vydání podle stavu k 1.1.2008. Praha: Linde, 2008. 303 s. ISBN 978-80-7201-691-4.

Článek v časopise:

- [11] ROTHANZL, Lukáš, ŠEMORA, Vítězslav. Stanovisko odboru dozoru a kontroly MV ČR. *Veřejná správa*. 2007, roč. XVIII, č. 26, s. 22. ISSN 1213-6581.

Elektronické zdroje:

- [12] Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu [online] 19.11.2008 [cit. 25.1.2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=52505>>.
- [13] Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů [online] 2008 [cit. 10.2.2010]. Dostupné z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=457&CT1=0>.
- [14] Tisková zpráva: *Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv 2008* [online]. Brno: Veřejný ochránce práv, 2009 [cit. 28.2.2010]. Dostupné z WWW: <http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/zpravy_pro_poslaneckou_snemovnu/Souhrnna_zprava_VOP_2008.pdf>.

Legislativa:

- [15] Ústavní zákon č. 1/1993, Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- [16] Listina základních práv a svobod
- [17] Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
- [18] Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- [19] Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
- [20] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
- [21] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým fondům, ve znění pozdějších předpisů
- [22] Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu
- [23] Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů
- [24] Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů
- [25] Obecně závazná vyhláška obce Poteč č. 1/2003 o místním poplatku ze psů
- [26] Obecně závazná vyhláška obce Loučka č. 1/2007 o místním poplatku ze psů
- [27] Obecně závazná vyhláška obce Študlov č. 1/2003 o místním poplatku ze psů

- [28] Obecně závazná vyhláška obce Rokytnice č. 1/2003 o místních poplatcích
- [29] Obecně závazná vyhláška obce Valašské Příkazy č. 3/1997 o místních poplatcích
- [30] Obecně závazná vyhláška obce Vlachovice o místních poplatcích
- [31] Obecně závazná vyhláška obce Štítná nad Vláří-Popov o místním poplatku ze psů
- [32] Obecně závazná vyhláška obce Tichov č. 1/2003 o místních poplatcích
- [33] Obecně závazná vyhláška města Brumov-Bylnice č. 4/2008 o místním poplatku ze psů
- [34] Obecně závazná vyhláška města Valašské Klobouky č. 11/2003 o místních poplatcích
- [35] Obecně závazná vyhláška obce Nedašova Lhota č. 1/1991 o místním poplatku ze psů
- [36] Obecně závazná vyhláška obce Rokytnice č. 4/2004 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- [37] Obecně závazná vyhláška obce Křekov č. 2/2006 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- [38] Obecně závazná vyhláška města Brumov-Bylnice č. 2/2008, kterou se mění obecně závazná vyhláška města Brumov-Bylnice č. 8/2007, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na území města Brumov-Bylnice
- [39] Obecně závazná vyhláška města Valašské Klobouky č. 3/2007 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na území města Valašské Klobouky, ve znění vyhlášky č. 2/2008
- [40] Obecně závazná vyhláška obce Vlachova Lhota č. 2/2007 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na území obce Vlachova Lhota
- [41] Obecně závazná vyhláška obce Újezd č. 2/2007 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na území obce Újezd u Valašských Klobouk

- [42] Obecně závazná vyhláška obce Loučka č. 3/2007, kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 2/2006 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- [43] Obecně závazná vyhláška obce Štítná nad Vláří-Popov o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
č.j.	číslo jednací
čl.	článek
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
IČ	identifikační číslo
MP	místní poplatek
např.	například
násl.	následující
NSS	Nejvyšší správní soud
odst.	odstavec
ORP	obec s rozšířenou působností
OZV	obecně závazná vyhláška
popř.	popřípadě
RČ	rodné číslo
roč.	ročník
s.	stran
Sb.	Sbírky zákonů
SKO	směsný komunální odpad
tj.	to je
tzn.	to znamená

tzv.	tak zvaný
VHP	výherní hrací přístroj
vyd.	vydání
ZTP	zdravotně tělesně postižený

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Přehled místních poplatků zavedených v dotčených obcích.....	58
Tab. 2. Sazby místních poplatků v dotčených obcích v roce 2009	60
Tab. 3. Podíl příjmů z místních poplatků na celkových a daňových příjmech obcí	62
Tab. 4. Porovnání příjmů z místního poplatku za odpad s náklady obcí na likvidaci směsného komunálního odpadu v roce 2008	63
Tab. 5. Porovnání příjmů z místního poplatku za odpad s náklady měst na likvidaci směsného komunálního odpadu v roce 2009.....	64